SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 48, П'ЯТНИЦЯ, 30 ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 48, FRIDAY, NOVEMBER 30, 2012 $1.00

Канада вшанувала пам'ять жертв Голодомору

Промовляє голова Канадсько-Української парляментської групи дружби, член Парляменту Роберт Сопук. (Фото: КУК)

ОТАВА. – 22 листопада Конґрес Українців Канади (КУК) у співпраці з Канадсько-Українською парляментською групою дружби та Посольством України в Канаді провели урочисте відзначення на Парляментському пагорбі 79-их роковин Голодомору в Україні 1932-1933 років – як частину Всеканадського тижня визнання Голодомору геноцидом українського народу.

Голодомор був одним з найжахливіших злочинів в історії людства, результатом навмисного пляну Йосифа Сталіна підкорити українців і знищити українську націю. Понад 70 років радянський режим приховував правду і обдурював Захід в надії на те, що пам'ять про цю трагедію буде втрачена назавжди.

Службу Божу на Парляментському пагорбі провели о. д-р Петро Ґаладза з Інституту Митрополита Андрея Шептицького в Отаві, о. Ігор Охрімчук з Українського православного собору Успіння Пресвятої Богородиці в Отаві і о. д-р Ігор Куташ з Української православної церкви св. Марії Одигітрії в Монреалі.

Президент КУК Павло Ґрод виступив від імені українсько-канадської громади, дякуючи урядові Канади та всім парляментаріям за їхню підтримку у визнанні Голодомору геноцидом.

„В Канаді ми стали свідками заяв про Голодомор у Парляменті Канади щодня протягом останніх трьох днів, на додаток до опублікованих заяв Прем'єр-міністра, Міністра закордонних справ та Міністра з питань громадянства та іміґрації Канади, а також ряду членів Парляменту, які зробили заяви, присвячені цій трагедії. Крім того, протягом цього тижня більшість засобів масової інформації передавали постій-

(Закінчення на стор. 2)

Українське питання розділило Европу

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европа розділилась щодо того, чи потрібно підписувати з Україною угоду про асоціяцію. Про це пише страсбурзьке видання „The EUobserver" з посиланням на різні джерела.

Так, за даними видання, за підписання Угоди про асоціяцію висловлюються Чехія, Литва, Польща та Словаччина. Вони хочуть підписати угоду про асоціяцію на саміті у Вільнюсі восени 2013 року.

„Ми не розглядаємо (договір) як подарунок для українського уряду, але більше як спосіб відкриття перспектив для українських громадян та запровадження европейського порядку денного для українського керівництва", – заявив високопоставлений дипломат з однієї з чотирьох країн.

Водночас чотири країни – Швеція, Фінляндія, Данія та Голяндія – вважають, що Угода про асоціяцію має бути заморожена після того, як „він (Президент Віктор Янукович) посадив за ґрати політичних опонентів" та провів вибори на свою користь.

Ця група країн на засіданні ради міністрів в грудні плянує висунути жорстку вимогу для угоди – свободу екс-прем'єрові Юлії Тимошенко та реформу судової системи.

Деякі з них схильні до скасування візити Президента В. Януковича до Брюселю на зустріч „Україна-ЕС" у лютому-березні 2013 року.

„Ми розчаровані українським керівництвом... воно досі не виконали вимог, які були висунуті. Я не думаю, що саміт буде доцільним в цей час", – сказав скандинавський дипломат.

Зі свого боку, Франція та Великобританія покищо підтримують переговори на низькому рівні, а Німеччина ще не визначилась з цим.

(„Українська правда")

Партія Реґіонів зазіхає на однопартійну більшість

КИЇВ. – У Партії Реґіонів заявляють, що майже всі мажоритарники вже написали заяву про вступ у їхню фракцію. Іншими словами, не відкидається, що в парляменті нового скликання депутатську більшість зможе зформувати одна політична партія.

Партія Реґіонів докладає максимум зусиль для того, щоб якнайбільше депутатів серед самовисуванців написали заяву про вступ у їхню політичну силу. Створення однофракційної більшости означає, що провладна партія зможе без проблем приймати необхідні закони і швидко обрати свого речника.

У майбутній парлямент Партія Реґіонів провела за списками і мажоритарними округами 185 депутатів. Щоб зформувати більшість, необхідна підтримка ще 41 обранця. Мажоритарників-самовисуванців у „новій" Верховній Раді – 50 осіб.

„Майже 40 самовисуванців написали заяву про вступ у нашу фракцію, тому в новій Раді у нас буде одноосібна більшість. Закони зможемо приймати швидко і злагоджено", – без тіні сумніву запевнив заступник голови парляментської фракції Партії Реґіонів Михайло Чечетов, один з найзапекліших українофобів у Верховній Раді.

М. Чечетов стверджує, що самовисуванці писали заяви добровільно. Але назвати імена мажоритарників, які вже приєдналися до реґіоналів, він не зміг. На запитання про те, чи надходила заява від нинішнього голови Верховної Ради Володимира Литвина, екс-Міністра з надзвичайних ситуацій Віктора Балоги і Міністра економіки Петра Порошенка, депутат теж відповідати не захотів.

При цьому багато політологів висловлюють сумнів щодо того, що Партії Реґіонів вдасться зформувати однофракційну парляментську більшість. „Адже мажоритарники-самовисуванці просто так не поспішають приєднуватися до провладної партії.

Їх можна заманити в більшість двома методами. Перший – методом силового тиску. Але тоді люди, що увійшли таким чином у фракцію, затаять образу і у відповідальний момент можуть проголосувати так, як вважатимуть за необхідне. Другий – методом надання преференцій. Слід розуміти, що самовисуванці гарненько витратилися на виборчу кампанію і зараз хочуть не тільки відбити одразу гроші, але й заробити. А платити бюджет країни, щоб зацікавити людей ?". Цей той випадок, коли шкурка вичинки не варта", – зазначив відомий політичний експерт Кость Бондаренко.

Нагадаємо, раніше голова Верховної Ради В. Литвин в інтерв'ю для „Фокусу" заявив, що з 50 депутатів-мажоритарників більш як половина вже написали заяву про входження у фракцію Партії Реґіонів.

(„Кореспондент")

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Підняли першу частину арки укриття

ЧОРНОБИЛЬ. — 24 листопада на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) підійняли першу частину східньої арки об’єкту „Укриття“, повідомляє офіційний сайт ЧАЕС. Усього для східньої частини арки буде піднята за три рази. „До першого підіймання арки був виконаний величезний обсяг підготовчих робіт. Здійснена очистка території від дерев, чагарників і будівельного сміття після демонтажу будівель і споруд“, – йдеться в повідомленні. Роботи зі зведення арки над зруйнованим четвертим енерґоблоком електростанції розпочалися 26 квітня, в 26-ту річницю аварії на ЧАЕС. Арку, площею у чотири футбольних поля і висотою в 120 метрів, зберуть на майданчику біля станції, а потім насунуть на старий саркофаг. *(Бі-Бі-Сі)*

Павличко: „Справа в тому, що ми – раби“

КИЇВ. — Українці повинні розуміти, що або вони вийдуть, і будуть боротися як нація за свою свободу і державу, або будуть тонути. Про це 23 листопада заявив громадський діяч, поет Дмитро Павличко. „Я дуже сподіваюся на нові опозиційні сили, які покажуть приклад єдности, бо зараз кажуть, що всі будуть розколені через майбутні президентські вибори“, – зазначив він. „Наші нинішні опозиційні провідники повинні об’єднатися настільки, щоб ми повірили в те, що між ними немає жодного роздору. Якщо вони вийдуть на Майдан, то я перший вийду за ними“, – сказав Д. Павличко. Він зазначив, що парляментські вибори були тотально фальсифіковані, адже опозиційні сили повинні були виграти. „Справа не у Вікторові Януковичеві, а в тому, що ми довго були в неволі і в нас глибоко увійшов страх влади. Ми – раби. Ми повинні розуміти, або ми вийдемо і будемо боротися як нація за свою свободу і державу, не боячись нічого, або будемо тонути“, – сказав Д. Павличко. *(„Українська правда“)*

Є 223 заяви про вступ до фракції ПР

КИЇВ. — Провідник парляментської фракції Партії Реґіонів Олександер Єфремов заявив про наявність заяв 223 депутатів про вступ до фракції його партії. Як зізнався О. Єфремов, він розраховував, що Партія Реґіонів одержить більше депутатських мандатів, ніж має, у зв’язку з чим „сьогодні ведеться робота з формування більшости“. Багато у чому вона залежить від мажоритарних кандидатів, які ще не визначилися, – додав він. У парляменті буде 230 депутатів Партії Реґіонів, але цього замало. За словами провідника фракції, те, якою буде більшість, покаже вже перше голосування в залі Верховної Ради, наприклад, при формуванні Кабінету міністрів або за посаду голови уряду. „На сьогодні у нас покищо є заяви 223 депутатів про вступ до нашої фракції. Робота триває“, – заявив О. Єфремов. *(УНІАН)*

Не будуть створювати ніяких альянсів

КИЇВ. — Фракція Комуністичної партії України (КПУ) не буде створювати стратегічних альянсів у новому парляменті. Про це заявив 25 листопада провідник КПУ Петро Симоненко. „Стратегічних альянсів в цьому складі парляменту у КПУ не може бути ні з ким“, – сказав він. „Вступати до коаліції або підписувати якісь договори про створення у Верховній Раді більшости ми не маємо наміру“, – підкреслив провідник КПУ. При цьому П. Симоненко зазначив, що „для комуністів абсолютно неприйнятні будь-які, навіть тактичні, альянси з неофашистами з соціял-націоналістичної „Свободи“. Він також зазначив, що до пропозиції Прем’єра Миколи Азарова про формування „великої коаліції“ для подолання наслідків світової економічної кризи КПУ ставиться „як до політичного піяру глави уряду і партії влади в цілому. Будь-яка коаліція повинна створюватися під конкретну програму дій, яку поділяють усі її учасники. Подібної програми – як саме, за допомогою яких заходів і механізмів Прем’єр Микола Азаров пропонує протистояти економічній кризі – представлено не було. Таким чином, відсутня основа для предметної розмови“, – сказав П. Симоненко. *(„Голос Америки“)*

В Києві відбувся благодійний бенкет на підтримку Українського Католицького Університету

КИЇВ. – Близько 200 політиків, підприємців, діячів культури 17 листопада взяли участь у благодійному бенкеті, організованому для підтримання нових академічних програм та розбудови Українського Католицького Університету (УКУ). Учасники бенкету в готелі „Інтерконтинентал“ задеклярували на розвиток УКУ понад 1 млн. грн.

Гостей бенкету вітав Архиєпископ-емерит Любомир Гузар. Він сказав: „Український Католицький Університет – це унікальна інституція: він дбає про виховання еліти, яка служитиме Церкві та державі“.

Перший проректор УКУ Тарас Добко наголосив, що університет є недержавним вищим навчальним закладом, і його діяльність спирається на довіру тих людей, для яких важливим є формування істинних цінностей.

Під час бенкету відбувся традиційний „тихий авкціон“, на якому були представлені твори загальновизнаних майстрів українського мистецтва і провідних молодих художників. Серед них – Антон Кашшай, Яків Гніздовський, Михайло Демцю, Борис Буряк, Микола Малишко, Сергій Якутович, Тіберій Сільваші, Ігор Янович, Анна Криволап та інші. Яскравим закінченням авкціону стало оголошення про дарунок для музейної колекції УКУ живописної роботи учасника почесного комітету Благодійного бенкету Анатолія Криволапа.

Відбулася також льотерія, лоти для якої надали приватні особи і посольства Польщі, Угорщини, Латвії, Бельгії, Австрії, Канади, США та інших держав. Ексклюзивний лот – авто „Saturn Sky“ придбав один з гостей вечора за 270 тис. грн.

Письменниця Оксана Забужко, яка входить до почесного комітету Благодійного бенкету, зазначила: „УКУ для мене – це, либонь, єдиний університет в Україні, який розуміє, що якісна освіта – це передання не знань, а цінностей, любови та правди“.

Прес-служба УКУ

Почесні гості бенкету з Архиєпископом-емеритом Любомиром Гузаром.

Канада вшанувала...

(Закінчення зі стор. 1)

ні новини, і багато шкільних рад по всій Канаді провели вшанування пам’яті жертв Голодомору, – сказав П. Ґрод. – Від імені українсько-канадської спільноти я дякую і вітаю Прем’єр-міністра Канади Стівена Гарпера, парляментаріїв Канади і всіх канадців за їхню рішучість у справі винесення питання про визнання Голодомору геноцидом на перший плян в Канаді та в Україні“.

У відзначенні взяли участь багато міністрів і членів Парляменту, включно з міністром Пітером Вен Лоаном, парляментським секретарем Едом Комарницьким, головою Канадсько-Української парляментської групи дружби, членом Парляменту Робертом Сопуком, який того вечора виконував обов’язки ведучого церемонії. Під час урочистого відзначення виступили Марко Шевченко – повірений у справах Посольства України в Канаді, члени Парляменту Джеймс Безан, Тед Опіц, Кевін Ламуру, Александрін Латендрес, П. Ґрод, очевидець Голодомору д-р Юлія Войчишин і Марта Ткачишин з Національного бюра КУК.

Спеціяльна промова свідка Голодомору д-ра Ю. Войчишин змалювала присутнім чітку картину жахливих подій 1932-1933 років. Вона переповіла свої дитячі враження від пережитого під час Голодомору, а також страху, викликаного голодом у її сім’ї та в сільській громаді. Майкл Пол Сенков зачитав вітання від Сенатора Райнел Андрейчук.

Були присутні члени Парляменту Лорі Хоун, Лоуренс Тоет і Марк Варава. Українську громаду представляли Микола Біланюк – голова КУК Отави, Рон Соробей з Українсько-Канадського товариства професіоналів та підприємців, Адріяна Буняк-Вілсон – голова Ліґи українських католицьких жінок, Маріка Путко – представник КУК Квебек, Богдан Шумський – голова парафії Українського православного собору в Отаві, Корнел Попик від „Лицарів Колюмба“, відділ св. Івана Хрестителя; Роман Грубий від відділу Українських національних організацій в Отаві-Ґатіно.

На вшанування пам’яті жертв Голодомору-геноциду хвилиною мовчання були запалені свічки. Відзначення завершилось зачитанням імен кількох жертв, які загинули під час Голодомору.

Свідок Голодомору д-р Юлія Войчишин (в центрі) під час вшанування пам’яті жертв Голодомору 1932-1933 років.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Біометричні пашпорти – на добро чи на зло?

Петро Часто

20 листопада Верховна Рада остаточно ухвалила закон про запровадження в Україні біометричних пашпортів. Можливі два погляди на цю подію – льояльний і опонуючий. Арґументи на користь першого: біометрика – це веління часу, в якому все тонші технологічні досягнення дістають практичне застосування в житті суспільства і покликані полегшувати людське життя. Зокрема й особливо – під час перетину кордону в іншу европейську країну.

Такою була одна з найважливіших умов Европейського союзу перед Україною: хочете спрощення візового режиму – запроваджуйте біометричні пашпорти для своїх громадян. Ніби все логічно: головний ідентифікаційний документ у своєму електронному варіянті міститиме ті неповторні дані про особу, котрі відрізняють її від кожної іншої особи – відрізняють на рівні самого геному. І відрізняти, мусимо погодитися, треба, якщо взяти до уваги тяжку і ледве чи розв’язну проблему тероризму.

Чому ж цей закон викликав такі голосні протести, спричинив різні підозри і ледве не загальну недовіру в українському суспільстві? Тому що воно не дозріло до розуміння переваг технологічного проґресу? Ні, – тому що в руках теперішньої влади кожен закон, поданий у гарній обгортці, своїм змістом спрямований не на полегшення, а на ускладнення і погіршення життя українців.

Підозри стосуються вже самого часу, обраного на схвалення Верховною Радою 2 жовтня закону „Про Єдиний державний демографічний реєстр“, який передбачає запровадження біометричних пашпортів. Вся увага суспільства у той період концентрувалася на парляментських виборах, і „реґіонали“ цим спритно скористалися. Тверезість і пильність, як і належиться, зберегли Українські Церкви, й коли Митрополит Української Православної Церкви Володимир (Сабодан) закликав Віктора Януковича застосувати щодо „біометричної диверсії“ право вето, Президент, відчувши серйозний опір, та ще й з боку „своєї“ Церкви, повернув текст закону в парлямент з власними зауваженнями і поправками.

17 жовтня під час зустрічі з керівниками Церков і релігійних організацій країни В. Янукович запевняв їх, що його поправки дозволять уникнути найменших зазіхань на свободу людини і її право на приватність ідивідуального життя. „Нічого такого, як от зашивання якихось „чіпів“ в тіло людини, ніхто не пропонував і не пропонуватиме“, – заспокоював авторитетних присутніх Президент.

Насправді новий закон загрожує свободі, зокрема релігійній, і без зашивання „чіпів“. І загрожує й після „поправок“ В. Януковича, оскільки вони стосуються другорядних, а не найболючіших питань. Та й лукавить Президент, обіцяючи людям, які з релігійних міркувань мають намір відмовитися від внесення персональної інформації до електронного носія: мовляв, Кабінет Міністрів випрацює окрему процедуру видання документів без такого носія. Насправді „окрема процедура“ неможлива в принципі, бо „Єдиний державний демографічний реєстр“ передбачає збирання персональних даних, в тому числі біометричних, з усіх без винятку громадян країни.

Кому ж найбільше вигідний цей закон? Очевидно, приватному концернові „ЕДАПС“ і одному з його власників, депутатові від Партії Реґіонів Василеві Грицакові, який активно лобіював схвальне голосування у Верховній Раді. Чи нема тут підстав для підозри: приватна компанія „ЕДАПС“ є тим єдиним в Україні центром, де збиратимуться і оброблятимуться персональні дані про кожного громадянина країни. Крім усього, це ще й фінансова пастка: вартість біометричного пашпорта перевищуватиме 700 грн. „Насправді цей закон – не про пашпорти, це ще один спосіб леґально відбирати від нас ще більше грошей“, – сумно жартує в „Українській правді“ молодий політолог Єгор Соболєв.

Не веселіше виглядає цей закон в оцінці голови Української Гельсінкської Спілки Євгена Захарова: „Дозвіл збирати дані в єдиний банк реєстру, не питаючи згоди особи, – це можливість стежити за людьми без врахування їхньої волі. Всупереч Конституції, у законі закладено тотальне порушення права людини на приватність“.

„Створення єдиного реєстру даних на кожного громадянина не відповідає конвенції щодо захисту персональних даних. Такого реєстру немає в жодній цивілізованій країні. Такий реєстр є вершиною антидемократичности і втручання в приватне життя громадян. Важко собі уявити, що станеться, якщо доступ до такого реєстру одержить спецслужба іншої держави або якінебудь шахраї. Цей закон не тільки має бути ветований, але і скасований. Він є концептуально неприйнятним“, – вважає експерт Українського Центру політико-правових реформ Віктор Тимощук.

Тому серед безлічі коментарів і відгуків на цей сумнівний закон немало й таких, що розповсюджують різні зайві страхи. Один подібний відгук в „Українській правді“: „Не важливо, дорого чи дешево буде коштувати той пашпорт. Люди, дивіться у майбутнє – після метричних документів впровадять єдині електронні карти, а далі – черга за „чіпами“ Як би це дивно не звучало, але для тих хто змінить документи з паперових на електронні, назад дороги вже не буде. Ви гонитеся за проґресом, тож не нарікайте, якщо на вашому тілі з’явиться штрих-код...“.

Ще один експерт, відомий український політолог Віктор Небоженко радить не перебільшувати небезпеку закону про біометричні пашпорти, але й не применшувати цієї небезпеки: „Україна ще не готова до такого документу, хоч в Европі так робиться. Але там же не корумпована система державного обліку. На Заході до цього йшли 50 років, а не чотири роки і на користь якоїсь однієї приватної фірми. Ці бази даних в наших умовах стануть частиною маніпуляцій на виборах, будуть продаватися різним маркетинґовим службам, тому турбуватися є дуже багато підстав“.

Відкрите запитання: чи новий склад Верховної Ради змусить владу „реґіоналів“ турбуватися долею свого народу і долею України?

Присвоєно звання Праведника світу

Євген Цимбалюк

БАТЬКІВ, Рівненська область. – До села надійшла звістка про присвоєння звання Праведника світу („Справедливі серед народів світу“) 77-річній Ганни Кухарук. У 1943 році вона знайшла у житньому полі трирічну єврейську дівчинку, матір та сестру якої убили гітлерівці. Батьки Ганни – Данило та Марія Романюки – прийняли сироту.

У воєнний час вони мешкали у селі Малі Гаї біля Радивилова, мали п’ятеро власних дітей, а шостою дитиною для них стала знайдена дівчинка. Привели її у дім, нагодували і залишили – на довгих три роки. За цей час до них тричі навідувалися гітлерівці. Віра, як назвали дитя, ховалася під ліжком.

У повоєнний час у Віри (по-справжньому – Броні) знайшлася рідня, яка забрала її в Ізраїль. Коли вона підросла, то спробувала віднайти своїх рятівників. Потім за цю справу взявся її син, який дізнався, що у музеї є касета, на якій розповідається про врятованих єврейських дітей. Одна з історій, записаних на касету, стосувалася саме Броні та Романюків.

Ганна Кухарук з відзнакою і дипломом Праведника світу.

При врученні відзнаки Праведника світу 7 листопада відбулася зустріч Ганни Кухарук і Броні, котра приїхала в Україну висловити вдячність рятівникам.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Закон про всеукраїнський референдум

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович підписав закон про всеукраїнський референдум, йдеться у повідомленні, опублікованому 27 листопада на сайті Президента. 6 листопада Верховна Рада ухвалила в цілому закон „Про всеукраїнський референдум“. Депутати від опозиції Сергій Сас та Микола Томенко пропонували скасувати це рішення парляменту як таке, що прийняте з грубим порушенням Конституції та реґляменту, однак, Верховна Рада відмовилася підтримати їхній проєкт постанови. Закон передбачає, що всеукраїнський референдум є однією з форм безпосередньої демократії в Україні, способом здійснення влади безпосередньо українським народом. Предметом всеукраїнського референдуму можуть бути будь-які питання за винятком тих, вирішення яких не допускається Конституцією, законами України. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна та Данія підписали нову угоду

КИЇВ. — Між Міністерствами оборони України та Королівством Данія підписано Меморандум про співпрацю у сфері авіяційних перевезень та Технічну угоду щодо проведення акції „Північний сокіл-2013“. Як повідомили у Департаменті преси та зв’язків Міністерства оборони України, документи підписали 27 листопада в Києві Перший заступник міністра оборони України Олександер Олійник та Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Данія в Україні Мікаель Борґ-Гансен. О. Олійник висловив впевненість у подальшому успішному розвитку „Північного сокола“ та наголосив, що Україна і Данія мають багато спільних галузей для подальшого співробітництва, що становлять обопільний інтерес. „Не маю жодних сумнівів відносно подальшого успішного розвитку двостороннього співробітництва України та Королівства Данія за всіма напрямами: у військово-політичній, військовій та військово-технічній галузі, оскільки вже протягом багатьох років Данія є нашим надійним партнером“, – сказав він. У свою чергу, М. Борґ-Гансен підтвердив дуже тісну співпрацю оборонних відомств України і Данії, зокрема повітряних сил двох держав. Він сказав, що не бачить жодних перешкод у виконанні дуже потрібної та водночас складної місії – „Північного сокола-2013“. *(УНІАН)*

Проти податку при обміні валюти

КИЇВ. — Лише 3 відс. осіб, які проголосували на веб-сторінці „Голосу Америки“ готові платити 15 відс. податок при обміні валюти. Переважна більшість – 96 відс. – відповіли, що не підтримують цього кроку уряду. І 1 відс. поки не визначився з думкою з цього приводу. Минулого тижня представник Партії Реґіонів Віталій Хомутиннік вніс на розгляд Верховної Ради України законопроєкт, який передбачав додатковий податок для фізичних осіб у розмірі 15 відс. з продажу чужоземної валюти. Подібна ініціятива, яку підтримує Національний Банк, викликала хвилю обурення в українських громадян. Під тиском суспільства і опозиції, розгляд законопроєту відклали. Не виключено, що наступного року Верховна Рада, вже у новому складі, може до нього повернутися. У зв’язку з цим у рамках традиційної рубрики „Тема Тижня“, „Голос Америки“ запитав глядачів, „Чи підтримуєте ви останні кроки уряду щодо реґулювання продажу валюти?“. Можливе введення 15-відс. податку на обмін валюти – викликало обурення користувачів мережі „Facebook“, які протягом тижня лишали коментарі на сторінці „Час-Тайм“ у соціяльній мережі „Фейсбук“. *(„Голос Америки“)*

Зросла середня платня в Україні

КИЇВ. — У жовтні 2012 року середня заробітна плата зросла порівняно з вереснем на 1.5 відс., або на 46 грн. до 3,110 грн. на місяць, повідомила 26 листопада Державна служба статистики. Найвищий рівень платень зареєстрований у Києві, де середня плата становила 4,688 грн. на місяць. Найнижчий рівень занотований у Тернопільській області, де середня платня становила 2,266 грн. на місяць. Раніше повідомлялося, що у вересні середня заробітна плата понизилася порівняно з серпнем на 0.3 відс., або на 9 грн. до 3,064 грн. на місяць. *(Бі-Бі-Сі)*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама – про Китай і Японію

ПНОМ-ПЕНЬ, Камбоджа. — Завершуючи своє турне країнами Південно-Східньої Азії, Президент США Барак Обама назвав американсько-китайські взаємини „конструктивними" та ґрунтованими на принципах співробітництва. Під час зустрічі з головою Державної ради Китаю Вень Цзябао, яка відбулася за лаштунками зустрічі Асоціяції держав Південно-Східньої Азії (англ. Association of Southeast Asian Nations, ASEAN, АСЕАН). Б. Обама заявив, що Вашінґтонові і Пекінові слід разом працювати для добра ґльобальної економіки. Це, мабуть, остання офіційна зустріч Б. Обами з китайським прем'єром, який у найближчому майбутньому залишає цю посаду. Вень Цзябао також наголосив на важливості американсько-китайських взаємин. АСЕАН – це геополітична та економічна міжнародна організація, до якої входять 10 країн, розташованих в Південно-Східній Азії. 20 листопада Президент Б. Обама також провів переговори з прем'єр-міністром Японії Йосіхіко Нодою. Між Японією і Китаєм точиться гостра територіяльна суперечка навколо безлюдного острівного архіпелагу. У ході триденної поїздки Президент Б. Обама також відвідав Таїлянд та Бірму. *(„Голос Америки")*

Лікарі не винні у смерті І. Дем'янюка

ТРАВНШТАЙН, Баварія. — Прокуратура німецького міста Травнштайн (федеральна земля Баварія) припинила слідство за фактом скарги родичів Івана Дем'янюка, засудженого за нацистські злочини, які звинуватили у його смерті місцевих лікарів. Про це 28 листопада заявив речник прокуратури Бернд Маґіра. „Звинувачення родичів, які вважають, що І. Дем'янюк нібито помер у будинку для людей старшого віку у Баварії від неправильного лікування, виявилися безпідставними", – сказав він. У червні цього року родичі І. Дем'янюка звинуватили у його смерті медичний персонал того будинку, де той помер у березні, і подали відповідну скаргу до місцевої прокуратури. На їхню думку, лікарі не повинні були давати 91-річному хворому знеболюючі ліки „Новальгін". Торік мюнхенський суд засудив І. Дем'янюка до п'ять років ув'язнення за причетність до страти 28 тис. євреїв у концтаборі Собібор у 1943 році, проте вирок не встиг набути чинности, оскільки звинувачений помер. *(„Укрінформ")*

Палестинці сподіваються на перемир'я

ҐАЗА. — Перемир'я з Ізраїлем дало можливість палестинським рибалкам вийти у море. Вперше за понад тиждень. Ізраїль жорстко контролює, як далеко у море можуть відходити палестинські човни. Ізраїль застосував бльокаду Сектору Ґази 5 років тому, після того, як до влади там прийшов „Гамас". Відповідно до умов перемир'я, палестинські рибалки тепер мають змогу віддалятися від берега на відстань до 10 кілометрів – вдвічі дальше, ніж раніше. Бомбардування зруйнувало будівлю риболовецького кооперативу та адміністрацію порту. Відновити їх немає за що. Після встановлення перемир'я Ізраїль також дозволив палестинським фармерам повернутися на свої землі. На час конфлікту двокілометрова смуга вздовж кордону з Ізраїлем була оголошена військовою зоною. Ізраїльська армія погрожувала стріляти в кожного без попередження. Ця заборонена для доступу територія складала чверть усіх сільськогосподарських земель Сектора Ґази. Аналітик Мхаймар Абусада каже, що однією з умов „Гамасу" у переговорах про перемир'я було зняття блокади з Сектора Ґази: „Це одна з основних умов „Гамасу". У довготривалій перспективі „Гамас" сподівається, що йому вдасться повністю зняти ізоляцію, і бльокада більше не повториться". Ізраїль наполягає, що зніме бльокаду, якщо „Гамас" припинить нелеґально доставляти у Ґазу зброю. Зважаючи на минулий досвід, багато ізраїльтян сумніваються, що це можливо. Але це не заважає людям по обидва боки кордону сподіватися, що мирна угода – надовго, і сторони будуть дотримуватися взятих на себе зобов'язань. *(„Голос Америки")*

Табачник проти Азарова?

Діяна Дуцик

КИЇВ. – Боротьба за закон про вищу освіту в Україні триває. Журналісти уже не раз писали про конфлікт між Міністерством освіти, зокрема міністром Дмитром Табачником таробочою групою з доопрацювання урядового законопроєкту „Про вищу освіту", створеною Прем'єрміністром Миколою Азаровим. Д. Табачник ніяк не може змиритися з тим, що М. Азаров фактично „зарубав" його концепцію реформування вищої освіти.

І ось свіжі новини. Не можу пройти повз них. Цю інформацію прочитала у колеґи Ані Ященко у Facebook. Ось дослівно: „В той час, як під керівництвом Сергія Тігіпка (за дорученням М. Азарова) відбуваються реґулярні засідання робочої групи щодо законопроєкту про вищу освіту (робота вийшла на фінішну пряму, узгоджуються всі висунуті пропозиції та зауваження), Д. Табачник в обхід М. Азарова підготував два покищо „секретні" документи.

Перший – лист від ректорів-героїв України до М. Азарова з гострою і безпідставною критикою законопроєкту робочої групи (яку очолює Михайло Згуровський). Мета листа – торпедувати законопроєкт, який нарешті ґрунтується на ідеї університетської автономії і передбачає створення в Україні якісних, конкурентоздатних (на міжнародній арені) університетів. У листі ректори зокрема скаржаться, що їх не долучили до робочої групи. Хоча увійти до неї мали змогу всі охочі. І цією можливістю скористалися керівники і викладачі багатьох українських університетів, представники Національної Академії Наук України, студентські організації, профспілки і всі зацікавлені. (До речі, ця робоча група розглянула понад 4,000 пропозицій до законопроєкту).

Слід відзначити, що підписанти-герої не знайомі зі змістом законопроєкту.

Другий документ – проєкт постанови Кабінету міністрів про реформування Державної акредитаційної комісії (ДАК). Він вже пройшов всі необхідні візування в уряді. Ця нова структура, покликана замінити ДАК, залишатиметься під впливом Д. Табачника і діятиме на госпрозрахунковій чи навіть комерційній основі.

Між іншим, законопроєкт робочої групи передбачає створення Національної аґенції з якости, яка б була професійно незалежною як і від Міністерства освіти, так і від політичних чи підприємницьких впливів. Ця аґенція мала б виконувати функції ліцензування, акредитації та надання наукових ступенів. Але для Д. Табачника важливо зберегти авторитарні функції міністерства.

Парадокс полягає в тому, що кілька тижнів тому концепція законопроєкту про вищу освіту робочої групи була схвалена на засіданні уряду. Тобто дії Д. Табачника спрямовані фактично проти позиції Кабінету міністрів.

А за моєю інформацією, серед „ректорів-героїв", як їх називає А. Ященко, які підтримали Д. Табачника – ректори Київського національного університету Леонід Губерський, Харківського національного університету ім. Василя Каразіна – Віль Бакіров, Острозької академії – Ігор Пасічник, Київського національно-економічного університету – Анатолій Павленко.

Очевидно, тепер доля цього проєкту закону про вищу освіту значною мірою залежатиме від М. Азарова. Але також і від освітянської громадськости. Вдалося ж минулого разу не допустити „змін" від Д. Табачника.

Діяна Дуцик – заступник директора Могилянської школи журналістики.

У дітей Казахстану почався новий навчальний рік

Денис Богдан

ПАВЛОДАР, Казахстан. – 7 жовтня розпочався новий навчальний рік у Павлодарській школі національного відродження ім. Каната Даржуманова. Уже 12-ий рік цей навчальний заклад відкрив свої двері перед учнями, але вперше на школі красувалася мармурова дошка, з якої було видно, що школа має ім'я К. Даржуманова, який помер п'ять років тому.

Його по праву можна назвати першим будівничим обласної Асамблеї народів Казахстану. Він був ініціятором створення першої в Казахстані школи національного відродження і доклав чимало зусиль для її розбудови.

Сьогодні під одним дахом навчаються понад 500 учнів з числа представників 25 націй і народностей. Саме про це говорили на урочистій лінійці заступник голови обласної Асамблеї народу Казахстану Сейсембай Жетписбаєв, директор школи Єрбол Айткулов, представники обласного управління розвитку мов департаменту освіти, учні та їхні батьки.

Потім учні українського відділення школи зібралися у світлиці товариства – українському музеї.

У цьому році в українському відділенні навчаються діти двох кляс (молодша і старша групи), котрі вивчають українську мову і літературу, звичаї, традиції українського народу, вчаться гри на бандурі, разом 65 хлопчиків та дівчаток.

Заступник голови українського товариства Антоніна Маслій привітала учнів, вчителів та батьків з початком навчального року. Вчителька Галина Григоріяді та заступник голови українського товариства Денис Богдан розповіли дітям про герб, прапор, гимн Республіки Казахстан, про повагу кожного казахстанця до цих симво-

(Закінчення на стор. 5)

Учні українського відділення Школи національного відродження у Павлодарі, Казахстан. (Фото: Інна Парипса)

ТОЧКА ЗОРУ

За старими совєтськими методами...

За тиждень до парляментських виборів в Україні в українській столиці сталася нібито другорядна, як на передвиборну ситуацію, подія: раптово зник російський опозиціонер Леонід Розважаєв, який мав намір просити в Україні політичного притулку. З цієї причини його серед білого дня викрали російські спецслужби, безборонно діючи на території сусідньої, формально суверенної Української держави. Тобто це та подія, котра варта пильної уваги і серйозного обговорення. Нижче пропонуємо нашим читачам статтю голови вченої ради Центру досліджень визвольного руху Володимира В'ятровича з приводу цього випадку.

Серед бурхливих передвиборних буднів у стрічку новин раптом потрапила подія, яка нібито не стосувалася України і вже зовсім не стосувалася виборів. У Києві зник російський опозиціонер Леонід Розважаєв, якого напередодні звинуватили у підготуванні антидержавних акцій в Росії. Як виявилося згодом, росіянина викрали і повернули додому нащадки „доблесних" чекістів.

Можливо, ця подія не була варта надто великої уваги українців, особливо перед важливими для долі країни виборами, якби викрадення російського дисидента не відбулося в українській столиці.

Самозрозуміло, такі дії російських спецслужб дуже нагадують почерк сумнозвісного КҐБ. Затримання неугодного владі в іншій країні діяча при спробі втечі від її довгих рук, викрадення і повернення на батьківщину, допит і тортури, зізнання і гучний процес. Це – елементи клясичного сценарію, майже всі з яких присутні у випадку з Л. Розважаєвим. Покищо бракує тільки „процесу століття", який не лише пролле світло на деталі страшної змови, але й завершиться суворим, „за законами революційного часу", вироком.

Це затримання є лише однією з цілої низки подій у сусідній країні, які підтверджують, що в Росії услід за реабілітацією совєтського минулого намагаються активно використовувати совєтські методи у сьогоденні.

Схоже, російський Президент Володимир Путін після впевненої перемоги на виборах, яка забезпечила йому ще багато років перебування біля керма, вирішив присвятити свої зусилля ліквідації наслідків „найбільшої геополітичної катастрофи" минулого століття, як він назвав розпад Радянського Союзу і відновлення незалежної Української держави.

Але у зв'язку з цим випадком лякає не тільки ситуація в Росії. Він дуже чітко показав і становище в Українській державі: спецслужби України (фінансова підтримка яких з боку влади – тобто з кишень платників податків – постійно зростає) не здатні завадити діяльності на українській території аґентів іншої держави.

Людину, яка щойно написала заяву щодо надання політичного притулку, спокійно викрадають і непомітно для всіх українських силових органів — Служби безпеки України, Міністерства внутршніх справ, Служби закордонної розвідки, Прикордонної служби — вивозять із нашої країни. Як з'ясувалося згодом, дуже „непомітним" чином — спеціяльно приготовленим літаком.

Тут знову напрошується історична аналогія — так спокійно совєтські спецслужби могли діяти тільки на окупованих СРСР територіях.

Саме з окупованого Відня в 1947 році викрали австрійського князя Вільгельма фон Габсбурґа, відомого симпатика та активіста українського національного руху, більш знаного у нас під іменем Василь Вишиваний.

З зайнятої совєтами Праги тоді ж, у 1947-му, радянські спецслужби викрали і відомого діяча Організації Українських Націоналістів Володимира Горбового. Перший з них помер у Лук'янівській в'язниці, а другий відбув багаторічне ув'язнення у сталінських концентраках. Таких випадків з участю КҐБ та НКВД було чимало.

На інших територіях, де радянські спецслужби не почувалися так упевнено, їхні аґенти ліквідовували своїх ворогів. Найвідомішими для українського читача є приклади вбивства в Мюнхені діяча ОУН Лева Ребета (1957 рік) та Степана Бандери (два роки після цього).

З сучасної російської історії, яка підтверджує, що в діяльності її спецслужб мало що змінилося з совєтських часів, можна згадати вбивство Олександра Литвиненка у Лондоні.

Отже, сучасні російські спецслужби почуваються на українській території так само спокійно, як совєтські – на окупованих теренах.

Звичайно, на вулицях Києва та інших українських міст немає танків, тут не розгортаються ґарнізони чужих військ. Наразі для утримання контролю над країною досить того, щоб високопоставлені мешканці вулиць Банкової, Грушевського та Володимирської просто не помічали деяких „дружніх" кроків з боку сусідньої держави.

КУК проголосив збіркову кампанію

Ірена Мицак

ВІНІПЕҐ. – Конґрес Українців Канади (КУК), готуючись до вшанування 80-річчя трагедії Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні, з метою підвищення обізнаности про Голодомор та отримання у світі визнання цього геноциду розпочав збір внесків у фонд КУК, призначений на просвітницьку діяльність і створення в інтернеті бази даних для поширення творчих робіт талановитих особистостей Канади на тему Голодомору, перекладу свідчень очевидців Голодомору французькою мовою і сприяння виходу французько-мовної версії відзначеного нагородами документального фільму Юрія Лугового „Окрадена земля", публікація вкладки до провідних канадських газет в часі відзначення в 2013 році пам'ятної 80-ої річниці.

Всі пожертви необхідно виписувати на Харитативно-освітній фонд КУК (UCC Charitable and Educational Trust) з поміткою „Holodomor Awareness Fund" і надсилати чеки до КУК на адресу: UCC, 203-952 Main St., Winnipeg, MB, R2W 3P4. Пожертви також можна скласти через інтернет: www.ucc.ca

У дітей Казахстану...

(Закінчення зі стор. 4)

лів. На цю тему було переглянуто відеофільми. Промовляли колишня вчителька українського відділення, Відмінник освіти Казахстану Леоніда Рябініна і випускниця українського відділення Інна Парипса.

Згадали перших вчителів української недільної школи – Михайла Парипсу, Марію Райченко, Валентину Чичевську, Миколу Залюбовського, Миколу Прядка, Ольгу Коломієць, Ірину Дядюк.

Сьогодні випускники школи посіли поважні місця в громадському житті Казахстану та інших держав. Олександер Стинський з відзнакою завершив навчання в маґістратурі Павлодарського державного університету і сьогодні працює провідним фахівцем електронного концерну в Сан-Франціско. Ганна Марченко, Тетяна Пантіна, І. Парипса стали фахівцями в будівельно-монтажних та проєктно-конструкторських фірмах. Уже й сама стала вчителькою в Астані недавня випускниця Марина Лавриненко.

Сьогоднішню основу молодіжної гілки товариства складають недавні випускники та сьогоднішні учні Сашко Єгоров, Сашко Холматов, Віталій Вшивцев, Віка Яроша, Настя Буженко, Марія Маслій, Катя Шевельова. Саме вони стали основою мистецьких колективів української громади обласного центру – танцювального ансамблю „Ми веселі українці", вокальних гуртів „Чорнобривці", „Калинове намисто", ансамблю бандуристів „Чарівні струни".

Після першої урочистої лекції усі зібралися за святковим столом, смакуючи духмяним казахським чаєм та українськими пампушками з солодощами, співаючи українських пісень.

АМЕРИКА І СВІТ

Жителям в Англії загрожують повені

ЛОНДОН. — Впродовж ночі 27 листопада на півночі Англії та Валії тривали зливи, і є побоювання, що просякнутий водою ґрунт сприятиме подальшому зростанню рівня води. Жителі майже 500 будинків на півночі британської Валії отримали рекомендацію залишити свої помешкання по тому, як ріка Елві вийшла з берегів. За прогнозами, у багатьох районах Англії і Валії досі лишається загроза повені. На вихідних дощі призвели до затоплення південного заходу Англії. У містечку Сейнт-Есаф, що у Валії, вода, рівень якої сягає 60-90 см. вже залила близько 100 будинків. Пожежним бриґадам за допомогою надувних човнів довелося рятувати деяких жителів, які не могли вибратися з власних будинків. „Ми не отримували жодних повідомлень про людей, які зустрілися з серйозними труднощами, та все ж опинитися затопленим у власному будинку – досвід не з приємних", – каже інспектор Марк Девіс з поліції Північної Валії. Британське аґентство з навколишнього середовища попередило, що рівень води у великих річках, особливо таких, як Темза, Трент і Северн, і далі зростатиме впродовж наступних кількох днів. *(Бі-Бі-Сі)*

Єгиптяни далі протестують

КАЇР, Єгипет. — Демонстранти на каїрській площі Таґрір і далі виступають проти Президента Мухамеда Мурсі. В останні дні він мав зустріч з провідними суддями країни, яким сказав, що деякі частини його указу про збільшення президентських повноважень мусять залишитися в силі. Кілька тисяч протестувальників на площі вигукували: „Народ вимагає усунення цього режиму" і „Радій, радій, Госні Мубараку, М. Мурсі прийшов продовжувати твою справу!". Опозиційні групи вимагають скасування указу М. Мурсі. Вони звинувачують його в намаганні надати собі диктаторські повноваження, які мав його багаторічний попередник Г. Мубарак, і якого усунено торік у результаті всенародного повстання. 27 листопада вранці протестувальники мали сутичку з поліцією. Вони кидали пляшки з запалювальною сумішшю і каміння, висловлюючи гнів з приводу збільшення президентських повноважень. 26 листопада М. Мурсі обіцяв Верховній юридичній раді, що він обмежить свої повноваження до „державних справ". Проте немає конкретного окреслення „державних справ", у сфері яких Президент М. Мурсі матиме абсолютну владу. М. Мурсі надав собі ці повноваження указом від 22 листопада. Ці повноваження забороняють судовим органам влади кидати виклик його рішенням. *(Бі-Бі-Сі)*

Виставка українського скульптора

ПАРИЖ. — 21 листопада в паризькому Луврі, найбільш відвідуваному музеї світу, відкрилася виставка робіт українського скульптора Іоанна-Ґеорґа Пінзеля. До експозиції увійшли скульптури з музейних фондів Тернопільського краєзнавчого музею, Прикарпатського та Львівського музеїв, а також дияконські ворота з Бучацької церкви Святої Покрови. Виставка діє в каплиці Лувру, в якій раніше приймали присягу французькі королі, і триватиме до 25 лютого 2013 року. „Дерево на окремих скульптурах поточив шашіль, і реставратори працювали над його усуненням. Французи дуже прискіпливо ставляться до робіт, які виставлятимуть у Луврі, вони хвилюються, щоб шашіль не перейшов на їх музейні експонати, тому звертають особливу увагу на знешкодження цих шкідників під час підготування експонатів. У Луврі напередодні експонування всі скульптури ще поміщують у спеціяльні барокамери, які забезпечують повне знешкодження шашеля", – розповів начальник відділу охорони пам'яток Тернопільського обласного управління архітектури Ярослав Пеліхатий. Про намір керівництва Лувру влаштувати у Парижі виставку робіт Пінзеля стало відомо ще в 2007 році. Однак, виставка постійно відкладалася. У 2009 році повідомлялося, що офіційна делеґація Лувру відібрала у Львові 23 роботи І.Ґ. Пінзеля. Залишалося вирішити фінансові та технічні питання перевезення робіт. *(„Кореспондент")*

Про свята жалобні і веселі

Промовляючи 9 листопада в Українському Американському Культурному Центрі Ню-Джерзі у Випані, Єпископ Української Греко-Католицької Церкви, Апостольський екзарх для українців у Франції, Швайцарії, Бельгії, Голяндії та Люксембурґу, ректор Українського Католицького Університету (УКУ) о. д-р Борис Ґудзяк закликав змінити ставлення до українських свят, у відзначенні яких тепер переважає жалоба з приводу історичних трагедій. „Треба пам'ятати сумне минуле, відзначати річниці трагедій, але не можна лише сумувати над цим минулим. Український народ має право вийти з часу плачу та нарікань і почати нове життя", – сказав Владика Б. Ґудзяк. Йдеться про те, що в Україні і за її межами виросли нові покоління, які воліють бачити свята радісними, сповненими енерґії та надії.

Таких свят не бракує в українському календарі. Передовсім це християнські свята – Різдво, Великдень та інші, які донедавна в Україні відзначали майже підпільно. Тепер ці свята визнані державою, але проблема полягає в тому, що більшість громадян ще мало знає про походження і значення церковних свят і відзначає їх на народному, обрядовому рівні.

Громадського звучання варто надати церковному святу Покрови Пресвятої Богородиці 14 жовтня, яке ще у 1999 році на державному рівні стало також Днем українського козацтва – на відзначення історичного значення і заслуг українського козацтва.

28 липня – День хрещення Київської Руси-України у пам'ять св. князя Володимира. Це державне свято встановлене згідно з указом Президента Віктора Ющенка у 2008 році для утвердження православних традицій в розвитку українського суспільства. Саме це свято мало б сприяти духовному єднанню віруючих Української Православної Церкви, Української Православної Церкви Київського патріярхату та Української Автокефальної Православної Церкви.

Також в Україні є кілька свят, котрі пов'язані з певними політичними проявами, а тому створюють нагоду волевиявлення тих верств населення, зокрема опозиційних сил, які не погоджуються з позицією нинішнього проводу. Це зокрема День Соборности та Свободи України, заснований 30 грудня 2011 року указом Президента України Віктора Януковича. Після Помаранчевої революції було встановлене свято – День Свободи 22 листопада. В. Януковичеві нагадування про „помаранчевий майдан" було неприємне і він „змайстрував" об'єднання Дня Свободи з Днем Соборности 22 січня. Опозиційні партії „УДАР" та „Батьківщина" не сприйняли об'єднання спомину про різні історичні події і назвали президентський указ „фактичним обмеженням рівня свободи в Україні". Отже, є нагода відзначити День Свободи всупереч В. Януковичеві.

Сучасний режим намагається применшити маштаби відзначенння Дня Незалежности України – головного державного свята 24 серпня. Уперше було відзначено 16 липня 1991 року в пам'ять про те, що рік раніше Верховна Рада Української РСР ухвалила Декларацію про державний суверенітет України і встановила День проголошення незалежности України. У 1992 році свято перенесли на 24 серпня. Але В. Янукович скасував військові паради і фаєрверки у великих містах держави. Опозиція негайно закликала до народного святкування і запропонувала одягнути святковий одяг чи вишиванки, зібратися разом у містах і селах, щоб заспівати гимн України, обмінятися побажаннями й разом відсвяткувати День Незалежности. Цей заклик підтримало населення проведенням народних маршів, покладанням квітів до пам'ятників борцям за Україну.

Варто частіше заглядати до календаря, щоб знати, які саме свята настають в Україні. І не чекати вказівок влади щодо їхнього відзначення, а самочинно святкувати з піснями, вітаннями, які здавна притаманні українському народові.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Пам'яті бойовика

(До 100-річчя від народження Юрія Березинського)

Ярослав Стех

Хочу почати з дуже важливого питання: чи героїзм має універсальне значення, тобто чи воїни Української Повстанської Армії (УПА) є одночасно героями як для українців, так і для поляків, росіян чи інших народів? Без сумніву – ні, вони для них не є героями, бо боролися не за їхні інтереси, а за інтереси українського народу. Вони були, є і залишаться героями України. Так само, як воїни Армії Крайової (АК), для поляків є героями, а для українців – ворогами. Так само чекісти є ворогами поневолених народів, а залишаються героями комуно-московської імперії.

Юрій Березинський

Сучасна українська влада на чолі з Президентом Віктором Януковичем в такій мірі виказала свою антиукраїнську сутність, що їй в жодному разі не можна довірити захист національних інтерес і суверенітету Української держави. Це не влада, а моральна покруч: справжніх героїв українського народу вона називає зрадниками, а зрадників – героями.

Тому нам треба завжди пам'ятати і шанувати ім'я кожного українського патріота, котрий готовий був іти на смерть за волю свого народу.

До таких патріотів належав Юрій-Мирослав Березинський.

Він народився 1 лютого 1912 року в селі Оглядів (тепер Радехівський район Львівської области) в сім'ї священика Романа Березинського. Отримав добру українську освіту в родині, навчався у Львівському університеті, став членом Української Військової Організації і ОУН, належав до бойової групи „Богданівка". Серед товаришів він був відомий тим, що його сестра Наталя була дружиною Романа Шухевича, з яким його єднали дружні взаємини.

У 1920-1930-ті роки українська молодь Галичини мала декілька організацій і товариств, в яких провадилася не лише культурно-освітня праця, але також військово-політичний вишкіл, що в подальших національно-визвольних змаганнях відіграв важливу ролю. Польський санаційний уряд замикав українські школи, чинив насильницьку польонізацію, вдавався до тортур і вбивств, без суду розстрілював українських патріотів. Тими страшними обставинами революційно налаштована українська молодь просто змушена була відповісти на терор терором. Наприклад, щодо начальника українського відділу слідчої поліції у Львові Емілiяна Чеховського, який по-звірячому поводився з українськими в'язнями. Підпільний провід ОУН засудив ката на кару смерти. А виконати цей присуд судилося в 1932 році саме Ю. Березинському. Помічницею його була призначена дівчина — член ОУН „Міра".

Після успішного атентату Ю. Березинському вдалося так замести сліди, що він залишився навіть поза підозрінням. Польське радіо повідомило, що 22 березня приблизно о 7.30 ранку на вулиці Стрийській у Львові невідомий чоловік застрелив комісара поліції Е. Чеховського, і що вбивство, правдоподібно, вчинено на політичному ґрунті. Однак, слідство результатів не дало. Було затримано чимало українців, в тому числі й таємного аґента польської поліції Романа Барановського, якого в поліції запідозрили в нещирості і небажанні видати організаторів замаху.

У квітні 1932 року польська поліція заарештувала Ю. Березинського за причетність до УВО, але вже за кілька місяців відпустила, оскільки неспростовних доказів про його активну участь у підпіллі не було.

До половини 1930-их років зареєстровано близько 2,200 різних виступів українців проти польської влади, які охопила майже 30 повітів. Ці стихійні акції перетворювалися в національно-визвольний рух. Щоб усе активніше діяти, ОУН потребувала фінансів, тому й було заплановано напад на польську пошту в місті Городку 30 листопада 1932 року.

Акцію організував тодішній крайовий керівник ОУН на західньоукраїнських землях Богдан Кордюк-„Новий". Він підібрав 12 бойовиків ОУН з різних місцевостей, а провідним виконавцем призначив Ю. Березинського. До групи входили Дмитро Данилишин і Василь Білас (з Дрогобиччини), Маріян Жураковський і Петро Максимців (з Івано-Франківщини), Степан Долинський, Степан Куспісь, Степан Мащак, Володимир Старик, Гриць Файда, Степан Цап, Григорій Купецький.

Згідно з пляном, напад мав відбутися 29 листопада. 28 листопада у мешканні Ю. Березинського відбулась остаточна нарада бойовиків. Кожен з учасників отримав плян-мапу пошти, персональні завдання та зброю. Спеціяльний одяг для бойовиків придбав Володимир Нидза, а медикаменти – Катерина Зарицька. Але в той день раптово помер начальник пошти в Городку, і це змусило пришвидшити акцію. Та під час нападу на будинок пошти з'ясувалася ще одна неприємна обставина: поштові службовці, всупереч інструкціям, мали при собі револьвери й одразу почали стріляти.

Не витрачаючи часу, Д. Данилишин вистрілив кілька разів у двері каси, а В. Білас забрав майже 4,500 злотих. Після цього вони залишили будинок, давши знак товаришам, що слід відступати.

Ю. Березинський у перестрілці отримав серйозне поранення і впав на вулиці, а щоб не потрапити до рук ворога живим, вистрілив собі в скроню.

Дещо пізніше, у 1930-ті роки, вчинки Ю. Березинського отримали широкий розголос серед українців – в позитивному значенні. У 1940 році про Ю. Березинського написав спогад „З життя бойовика" його шваґер Роман Шухевич.

Торонто

НА ТЕМИ ДНЯ

Обережно: видано у Москві

Сергій Горицвіт

Прочитавши повідомлення, що у Москві після дворічної роботи в умовах секретности нарешті опубліковано спільний російсько-український посібник з історії, дехто тут же згадає недобрим словом Дмитра Табачника і мовить словами Остапа Бендера: „Збулася мрія ідіота“. Тільки-но цей відвертий українофоб усівся у крісло міністра освіти, як враз заходився на догоду Кремлеві спотворювати, переписувати й паплюжити історію України – зомбувати українських учителів і школярів з допомогою силоміць нав’язаних їм нібито спільних українсько-російських поглядів на нашу минувшину.

Заходившись спільно з Міністерством освіти Російської Федерації створювати робочу групу для такого підручника, Д. Табачник наразився на рішучий спротив багатьох авторитетних істориків та громадських діячів. Навіть, як не дивно, й Верховна Рада не схвалювала цього задуму. Та наперекір їм справу зроблено, і в результаті маємо посібник для вчителів під назвою „Россія і Украіна на перекрьостках історіі“ (тобто на перехрестях), який було урочисто презентовано у Києві під час днів освіти і науки РФ.

Годі шукати у цій книжці послідовного і цілісного викладу багатовікової історії українського і російського народів, замість цього великий авторський колектив спромігся лише на чотири її фраґменти-модулі. Тож гора, як бачимо, породила мишу, але досить шкідливу й капосну. Вповні ми це усвідомимо, коли посібник буде перекладено українською мовою, тиражовано й розповсюджено в школах.

Нагадаю, що коли у жовтні 2010 року було прийнято рішення створити спільну методику для викладачів історії, то ще жевріла надія, що Національна Академія наук України і Російська Академія наук узгодять спірні позиції щодо Голодомору 1932-1933 років, діяльности ОУН і УПА та Другої світової війни. Але через два роки безуспішних спроб виробити спільний погляд на ці та інші події й історичні постаті автори просто виключили їх з посібника. У ньому немає ні Богдана Хмельницького, ні Івана Мазепи, ні Запорізької Січі, ні ОУН і УПА, ні громадянської війни, ні Голодомору, ні сталінських репресій. У книзі повністю опущено період з 1600 по 1946 рік.

Як і слід було чекати, цей анемічний посібник з історії двох народів схвально привітали його ініціятори – Міністер освіти й науки Російської Федерації Дмитро Ліванов і його український колеґа, найбільш прокремлівський політик за роки нашої незалежности Д. Табачник.

„Цей посібник – прорив у взаєминах російсько-українських істориків“, – радіє директор інституту загальної історії Російської Академії наук Олександр Чубар’ян. Йому вторить і один з членів редколегії видання, київський історик Петро Толочко, який назвав посібник „ковтком свіжого повітря“.

На думку багатьох авторитетних українських і російських вчених, єдиного погляду на історію немає і бути не може, а російсько-українська історія – це суцільні проблеми й неґатив. Створення спільного підручника чи посібника – це бездарна потуга знову повернути нас у лоно колишньої імперії. Більш плідною була б спроба викласти у таких книжках паралельно погляди російських і українських науковців з приводу тих чи інших подій – у розрахунку на вдумливого читача, який сам знайде істину в порівнянні двох протилежних точок зору.

На поступливість росіян у трактуванні нашої минувшини розраховувати марно. У підручниках з історії для школярів РФ стверджується, що Радянський Союз хоч і не був демократичним, але був „орієнтиром і прикладом“ справедливого суспільства для всього світу, що у розпаді СРСР винні „зрадники і зовнішні сили“, що незалежна Україна – це „неприродне державне утворення, приречене на скору загибель“.

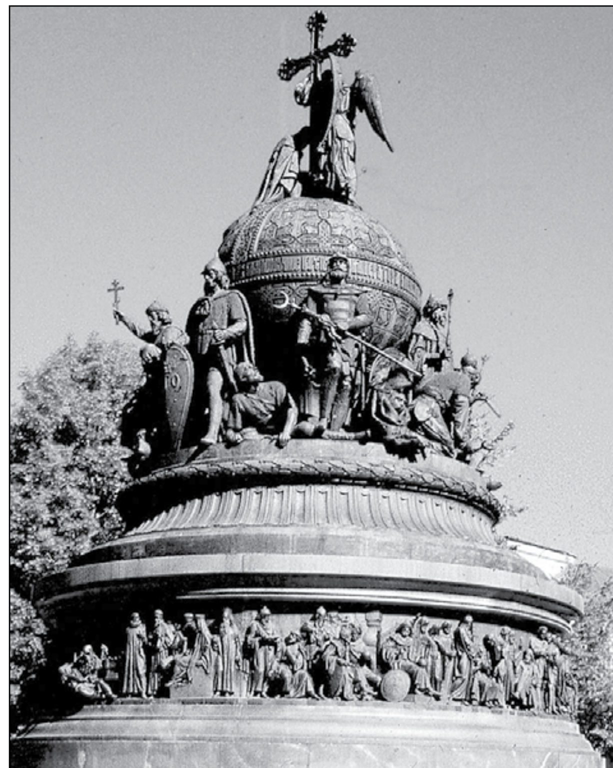
Почасти під погляди Кремля пристосовані й нині діючі шкільні підручники в Україні. Обурені цим львів’яни видали альтернативний посібник з історії для п’ятиклясників. Використовуючи його як додатковий матеріял, вчителі тепер мають можливість знайомити дітей з інформацією про Голодомор, битву під Крутами, дисидентство, Українську Повстанську Армію. І хоч Д. Табачник у категоричній формі заборонив використовувати цей підручник у школах, освітяни західних областей продовжують нести у маси слово правди, називаючи І. Мазепу, Романа Шухевича, Степана Бандеру справжніми героями нації.

Поява в Україні цього історичного посібника – це спланована політична акція. Д. Табачник запевняє, що з часом будуть написані й нові розділи спільної для двох народів історії. Русифікатори не зупиняться, якщо ми, українці, не зупинимо їх.

Одеса

Російсько-український посібник з історії, на обкладинці посібника зображено пам’ятник тисячоліттю Держави Російської.

Пам’ятник тисячоліттю Держави Російської в Новгороді, Росія, встановлений 1862 року. (Фото: Вікіпедія)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Ґрадуанти Дітройту і Віндзору відзначили „Українця року"

Ніна Василькевич

ВОРЕН, Мишиґен. – 28 жовтня в Українському культурному центрі зібралися на свій 73-ій річний бенкет члени Товариства українських абсольвентів Віндзору і Дітройту. На бенкеті визначають „Українця року", надають признання успішним у праці для української громади активістам, а також виділяють стипендії найкращим студентам українського походження.

Відкрив зустріч ведучий д-р Вальтер Яворський. Він запросив до слова голову Товариства д-ра Ярослава Савку, який привітав присутніх та проголосив тост за процвітання США, Канади і України. Привітав учасників свята о. Роман Гикавий, ЧСВВ. Під час обіду чарувала всіх чудовими мелодіями на фортепіяні Ольга Дубрівна-Соловей.

Музичною частиною програми був виступ ґітариста Стівена Дірінґа, який народився і виріс у Віндзорі. Він має музичні нагороди за успішне виконання сольних мелодій, виступає на радіо і телебаченні, є інструктором з гри на ґітарі в Університеті Віндзору. С. Дірінґ виконав мелодії Григорія Китастого, пісні в обробці Стефана Чарнецького і Романа Скипакевича.

Голова Комітету стипендій Ліда Таращук оголосила імена і вручила стипендії Аманді Чайковській (стипендія родинного фонду пам'яті Кейс), Розані Гімонд (стипендія родинного фонду пам'яті Джона Стойка), Ракель Павлущі (стипендія родинного фонду пам'яті Теда Гелемея), Тетяні Роговик (стипендія родинного фонду пам'яті Сутарук), Лілії Скікун (стипендія родинного фонду пам'яті Джозефа Єльніка) , Христині Судик (стипендія фонду пам'яті Трендовського). Стипендіятки подякували за виявлену їм честь.

З словом подяки також виступив стипендіят 2008 року Богдан Бойко. Він навчається в Оклянд-університеті і є президентом Української студентської організації (радник – проф. Дана Воронович).

Д-р Я.Савка представив д-ра Романа Колодчина, удостоєного високої нагороди „Українця року", та вручив йому нагороду. Д-р Р. Колодчин народився в українській родині Василя та Ліди Колодчинів, які всім своїм життям присвячувалися служінню українській громаді. Він закінчив Українську католицьку вищу школу, Вейнський університет, здобув звання доктора психології в Університеті в Синсинаті. Ще змолоду був активним у Пласті, допомагав своєму батькові В. Колодчинові вести радіопрограму „Пісня України".

Програму „Українська радіогодина" в Дітройті започаткували ще в 1935 році Микола та Юлія Шустакевичі. У 1952 році цю працю продовжив Зенон Тарнавський. Йому допомагали його дружина Марта, а також Ярослав Тарнавський та В. Колодчин. Вели радіопрограму оо. Бернард Панчук та Себастіян Сабол, а згодом – о. Даниїл Чайковський. У вересні 1971 року почалася програма „Душа України", яку вели союзянки 58-го відділу Ореста Волошин-Каралаш та Анастазія Вокер з допомогою художника Ореста Кавки та В. Колодчина. Від 1973 до 1982 року диригент українських хорів Дітройту Кирило Цепенда проводив „Гомін України", а з 1982 року В. Колодчин розпочав програму „Пісня України". Весь час йому допомагав його син, який після смерти батька перебрав цю працю і веде вже шість років радіопрограму. Йому допомагає мама – Почесна голова Дітройтської округи Союзу Українок Америки Ліда Колодчин. Під час вручення нагороди Р. Колодчин подякував своїй мамі за співпрацю і сказав, що ця нагорода належить і їй.

Студентки, яким вручено стипендії, (зліва) Христина Судик, Лілія Скікун, Тетяна Роговик, Розана Гімонд та Аманда Чайковська. (Фото: Долорес Невак).

З приїздом нової хвилі еміґрантів з України на цій же радіостанції започатковано програму „Рідне слово", директором та диктором якої стала Софія Шидлівська, яка до того ж була обрана 10 років тому головою створеної за її участю організації новоприбулих українців „Нова хвиля". Віднедавна цю радіопрограму успішно веде Наталія Шморон. Обидві вони були відзначені грамотами Товариства за віддану працю для української громади.

Д-р Ярослав Савка вручає відзнаку „Українця року" д-рові Романові Колодчинові (зліва).

Дітройтська громада має нагоду слухати українське радіо Віндзору, яке вже 24 роки веде Ірина Момотюк. Я. Савка привітав її та коротко розповів про багаторічну посвяту І. Момотюк українській громаді.

Попросила слова гостя з Німеччини Віра Костюк-Буш. Вона розповіла про те, що її чоловік, адвокат Ульріх Буш, який захищав на суді в Німеччині Івана Дем'янюка, написав книжку про долю цього українця, яка незабаром буде перекладена українською мовою.

В заключному слові д-р В. Яворський подякував Я. Савці за довголітню та самовіддану працю для Товариства та громади. У програмі бенкету була висловлена подяка спонзорам: українським кредитівкам „Будучність" та „Самопоміч", Марії Зарицькій-Червіовській, Катерині Кізимі, Лідії Таращук, Томові та Ользі Меєрам, д-рові Я. Савці, родинам Стойків, Єльніків, Сутаруків, Трендовських, Вічореків, Геллерманів, Івашків, Колодчиних та Неваків.

Парафія св.Трійці святкувала 60-річчя

Василь Романчук

НОРТ-РОЯЛТОН, Огайо. – 4 листопада на святкування 60-ліття парафії св. Трійці, було запрошено Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета.

Хліб-сіль гостеві за давнім українським звичаєм піднесли паніматкa Ольга Загурська та голова сестрицтва Надія Продай. Вітаючи Патріярха, настоятель церкви протоєрей о. Роман Загурський запросив його благословити парафію та помолитися за вірних церкви, весь український народ.

Патріярх відслужив Літургію в сослужінні Єпископа Вишгородського Агапіта, о. Р. Загурського, о. Миколая з церкви св. Андрія в Дітройті, о. Петра з церкви св. Трійці в Пармі. Співав парафіяльний хор під орудою Ігоря Гниди.

Патріярха Філарета в Норт-Роялтоні вітали хлібом і сіллю. (Фото: Василь Романчук)

У проповіді Патріярх Філарет пов'язав з сьогоденням притчу про бідного Лазаря і багатія, вказав на духовне збіднення частини людей, тому завданням Церкви є навернення їх на праведний шлях.

Завершилася Літургія спільним співом духовного гимну „Боже Великий, Єдиний".

Патріярх Філарет вручив великій групі парафіян високі духовні нагороди – ордени та Патріярші грамоти за вагомий особистий внесок у справу розбудови і утвердження Українського Православ'я на терені Америки та активну участь в житті парафії.

Ордена Володимира Великого удостоєний о. Р. Загурський, орденів св. Варвари – Н. Продай, Марія Скрибка та Стефанія Гарасим.

Ювілейні торжества продовжувались в парафіяльній залі, де гостей та парафіяльну громаду привітала культосвітній референт Галина Клебан. Були проголошені імена засновників парафії, які вже відійшли у вічність. Присутні вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання.

Були проголошені привітання посадника Норт-Роялтону Роберта Стефаника, Владики Пармської католицької єпархії Івана Бури, канцлера Дана Вілі, професора Київської православної богословської академії Дмитра Степовика, голови Українських злучених організацій Огайо Ігоря Дячуна, пастора Першої Української євангельсько-баптистської церкви Віктора Пилипчука, голови парафіяльної управи Василя Турка мол. та заступника голови управи Лани Барко.

Зворушливим було відеопоздоровлення відомого співака Авраама Руса, родина якого взяла участь у торжествах.

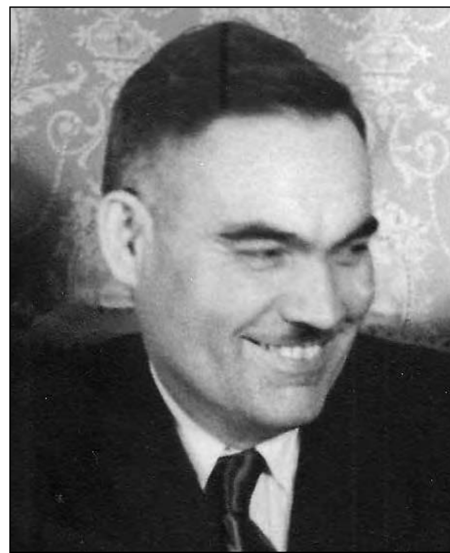
У своїй промові Патріярх Філарет торкнувся найболючіших проблем українського суспільства на нинішньому етапі його розвитку, а також вказав на підступне втручання в духовне життя українців Російської Православної Церкви та її глави Кирила, зусилля якого спрямовані на розкол Української Православної Церкви та запровадження в Україні так званого „русского міра", що означає колонізацію держави.

Відтак голова управи В. Турко зачитав привіти, які надійшли у зв'язку з ювілеєм.

Святкова трапеза супроводжувалася концертом чоловічого квартету „Байда", створеного кілька років тому при церкві св. Трійці, дитячого хору, яким опікується співачка Людмила Вебер-Сонвол, дуету

(Закінчення на стор. 9)

З теплотою згадали д-ра Юрія Мачука

Св. п. д-р Юрій Мачук

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Цьогоріч минає 30 літ з дня смерти відомого фізика та громадського діяча д-ра Юрія Мачука (1900-1982). З цієї нагоди 8 листопада Релігійне Товариство українців- католиків „Свята Софія“ та Осередок Праці Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії організували пропам‘ятний вечір, у якому взяла участь дочка покійного Орися Мачук-Новосівська.

Голова Осередку д-р Олександер Лужницький відзначив вагомий внесок д-ра Ю. Мачука у розвиток українського шкільництва у діяспорі і наголосив на його великій посвяті вихованню молодого покоління.

Відтак головний доповідач О. Мачук-Новосівська ознайомила присутніх з життевим шляхом батька, сповненим науковою, виховною і громадською працею.

Ю. Мачук народився 17 жовтня 1900 року на Буковині в багатодітній родині. Освіту здобув у Чернівецькій гімназії (1921), а відтак у Чернівецькому університеті на факультеті фізики (1927), де у 1934 році захистив докторську дисертацію і залишився викладати на позиції наукового асистента експериментальної фізики. Там він вів активну політику українізації, і згодом румунську мову викладання замінила українська.

З приходом совєтів д-ра Ю. Мачука було призначено деканом фізико-математичного факультету, однак, з огляду на протистояння між владою та професором, родина Мачуків переїхала до Німеччини. У 1943-1944 роках проф. Ю. Мачук викладав фізику у Медичному Інституті у Львові, а після Другої світової війни перебував у Зальцбурзі (Австрія), де був співорганізатором і викладачем Українського Народного Університету і засновником та головою Спілки українських науковців, літераторів і мистців (1946-1949).

У 1949 році Ю. Мачук, разом з дружиною Глікерією та доньками Зіркою та Орисею, переїхав до Філядельфії. Як зазначила доповідач, початки у США не були легкими: батьки мали усього п’ять доларів, мати влаштувалась на швейній фабриці, а батько – прибиральником у м’ясарні. Будучи людиною працьовитою та наполегливою, д-р Ю. Мачук відвідував курси англійської мови, і згодом, у січні 1951 року, представивши у Пенсильванському університеті свої наукові праці, отримав посаду асистента фізики у Коледжі інженерії (Moore College of Engineering), де впродовж 17 років працював у науково-дослідному відділі над проєктом рубінових лазерів. Тут опублікував 16 наукових праць та 29 науково-дослідних звідомлень з ділянки електричних розрядів у газах при низьких атмосферичних тисках, з фотопровідности металевих плівок та з прикладної фізики.

Д-р Ю. Мачук був співорганізатором і почесним членом Асоціяції Українських Університетських Професорів Америки, Американської Асоціяції Фізиків, дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук.

Окрім наукової праці, д-р Ю. Мачук брав активну участь у громадському житті, особливо в організації українського шкільництва на поселеннях. Зокрема в Америці очолював Учительську Громаду (1950-1954, 1960-1962), був співзасновником Шкільної Ради Українського Конґресового Комітету Америки в Ню-Йорку, яку очолював у 1956-1963 роках, та головою Округи Шкільної Ради в 1958-1965 роках. Проф. Ю. Мачук був ініціятором викладів україністики у Пенсильванському університеті (1958-1965), викладачем яких була д-р Наталія Пазуняк.

Після переїзду до Чикаґо у 1968 році д-р Ю. Мачук включився в громадське життя: був головою місцевого відділу Організації Державного відродження України, вчителем і директором школи українознавства (1971-1974) при Катедральному православному соборі св. Володимира, головою Осередку Праці НТШ. Помер 16 липня 1982 року в Чикаґо, де похований на цвинтарі Елмвуд.

Як зазначила О. Мачук-Новосівська, виховання в родині Мачуків було побудоване на національних, духовних та наукових цінностях. Вона з теплотою згадувала особу батька як турботливу та люблячу людину. Доповідь доповнив перегляд світлин з життя та діяльности д-ра Ю. Мачука, спогадами про якого поділилась д-р Н. Пазуняк. Вона відзначила велику посвяту Ю. Мачука справі українства, особливо при організації викладів у Пенсильванському університеті. За її словами, він був „світлою постаттю“, цінував знання та науку, був цілковито відданий педагогічній діяльності. Цю рису підкреслив також і д-р О. Лужницький, який відзначив велику любов та повагу молоді до д-ра Ю. Мачука. Вечір завершено святковим прийняттям.

Прес-служба Товариства „Свята Софія“

Дні молитви священиків Великобританії

о. Євген Небесняк

ГЕРЕФОРД, Великобританія. – 22-25 жовтня священики-парохи Екзархату Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) у Великобританії вже втретє провели свої реколекції – дні молитви і розважання у монастирі ордена оо. Бенедиктинців „Belmont Abbey“ в Середній Англії, де монастир стоїть вже 150 років.

Присутніми були, крім Екзарха УГКЦ Великобританії Гліба Лончини, 14 священиків: о. Роман Бідяк (Пітерборо), о. Микола Корчагін (Ковентрі), о. Йосафат Лещишин (Катедра й „Свята Софія“ в Лондоні), о. Микола Матвіївський – канцлер та парох Ґлостеру, о. Микола Мартиняк (Манчестер), о. Євген Небесняк (Болтон), о. Михайло Онацько (Брадфорд), о. Микола Підлуський (Единбурґ), о. Давид Сеник (Нотінґгам), о. Яків Сименз – сотрудник з Глостеру, а також о. Іван Білик, о. Іриней Крайчик, о. Ярослав Рій (Катедра).

Реколекції характеризувалися молитвою й слуханням духовних наук.

Реколектантом був о. митрат д-р Іван Дацько – голова Релігійного товариства „Свята Софія“ й ректор Екуменічного інституту на Українському Католицькому Університеті в Львові. Темою його наук були священицькі чесноти.

Цікавою була розмова про роки, коли в Англії виникли два табори прихильників Патріярха Йосифа Сліпого і його супротивників. Боротьба викликала сумні наслідки – поділені родини, люди, які ще й сьогодні не спілкуються.

Реколекції пройшли дуже успішно.

Священики-парохи Екзархату Української Греко-Католицької Церкви у Великобританії.

Парафія св.Трійці...

(Закінчення зі стор. 8)

Зоряни та Ігоря Дмитрових, солістки Л. Вебер-Сонвол (фортепіяновий супровід Юрія Тюріна) та молодих виконавців Оксани Шараневич і Марусі Ткаленко-Якимів. Хвилю оплесків заслужили лавреат міжнародних конкурсів піяніст Дмитро Тюрін та ансамбль скрипалів „Первоцвіт“, до складу якого входять діти з парафії. Пісенний подарунок підготувала наймолодша учасниця концерту Мімі Русо.

Г. Клебан подякувала усім, хто сприяв проведенню ювілейних заходів. На честь почесних гостей, настоятеля храму та його родини, членів парафіяльної управи, громадського ювілейного комітету, численних спонзорів і жертводавців прозвучало багатоголосе „Многая літа“.

Перебуваючи в Клівленді, Патріярх у супроводі Владики Агапіта, проф. Д. Степовика, о. Р. Загурського відвідав Український музей-архів, де почесних гостей вітали директор музею Андрій Фединський та його співпрацівники.

У центральній міській публічній бібліотеці делеґація ознайомилася з фондом українського відділу, а в школі Українознавства ім. Тараса Шевченка, що діє при Православному катедральному соборі св. Володимира в Пармі, де високих гостей вітали настоятель собору о. Іван Наконечний і директор Володимир Боднар, Патріярх мав зустріч з вихованцями школи та педагогами.

5 листопада Патріярх Філарет і делеґація відлетіли з Клівленду до Києва.

Відбулася виставка архівів з таборів Ді-Пі

На виставці архівів переміщених осіб. (Фото: Борис Павлюк)

Методій Борецький

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 5-11 жовтня в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ) відбулася виставка архівів переміщених осіб з 28 таборів – Ашафенбурґу, Авґсбурґу, Байройту, Берхтесґадену, Бравнштайну, Віртенбурґу, Гамбурґу, Гановеру, Ґайденаву, Гейдельберґу, Ґетінґену, Ділінґену, Ельванґену, Зальцбурґу, Інсбруку, Карльсфельду, Корнберґу, Ляндеку, Ляндсґуту, Любеку, Мангайму, Мітенвальду, Ной-Ульму, Реґенсбурґу, Травнштайну, Цуфенгавзену, Швайнфурту, Юденбурґу і Спілки Української Молоді (Німеччина).

Виставку організував Комітет архівів таборового життя у співпраці з Українським Національним музеєм в Чикаґо і УОКЦ у Філядельфії.

Виставку 5 жовтня відкрила Анна Гаврилюк, Осип Рошка виголосив доповідь, Іван Праско прочитав гумореску Миколи Понеділка „Соборний борщ", Галина Боднар і Юля Ступень співали у супроводі бандур, а Катря Оранська-Петик – при акомпаніяменті Ірини Зварич. Присутніх було понад 100 осіб.

Співають Галина Боднар і Юлія Ступень.

7 жовтня театральна група „Язиката Джевза" представила театральну виставу з таборового життя „Життя на плянеті Ді-Пі". Присутніх було понад 200 осіб. Після вистави відбулася льотерія. Були розіграні твори Івана Гури, Катерини Кричевської-Росандіч, Петра Капшученка та інших мистців. Під час виставки архівів були показані фільми з таборового життя в Мітенвальді, Байройті та Реґенсбурзі.

Виставку підготував Організаційний комітет, у якому працювали Богдан Ґоль – голова, Борис Захарчук, Ірина Стерчо, Вікторія Вакуловська, Слава Білас, Богдан Маланяк, Ярослав Ликтей, д-р Ярослав Розумний, Маріянна Вакуловська, Дарія Федак, Люба Сілецька, Богдан Тодорів, Віра Тодорів, д-р Петро Клюк, д-р Наталія Пазуняк, Роман Левицький, Володимир Колюбінський, Богдан і Христина Турченюки, Надя Німилович, Надя Лучанко, Дарія Шуст, Методій Борецький та Іванна Луцишин.

НОВІ ВИДАННЯ

Ню-Йоркська Група у світлі нових досліджень

НЮ-ЙОРК. – 22 вересня у Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася презентація нових книжок американсько-української поетки, перекладачки, літературного критика і літературознавця Марії Ревакович „Persona non grata: нариси про Ню-йоркську Групу, модернізм та ідентичність" (Видавництво „Критика", Київ, 2012), а також „Ню-йоркська Група: антологія поезії, прози та есеїстики" (Видавництво „Піраміда", 2012, спільно з Василем Ґабором).

Д-р М. Ревакович презентувала свої нові видання в НТШ-А після успішних презентацій на цьорічному Форумі видавців у Львові. В Україні ці видання викликали значне зацікавлення українських фахівців та читачів. Зокрема у книгарні „Є" дискусія, у якій брали участь Андрій Мокроусов, Олена Галета та Василь Махно, порушила важливі питання щодо літературознавчих стратегій та методологій, а також проблем щодо аналізи літературних процесів XX та XXI ст.

Під час презентації у Ню-Йорку зазначалося, що Ню-йоркська Група стала помітним явищем у контексті української літератури XX ст. У підручниках для студентів філологічних спеціяльностей представникам цієї групи приділено значну увагу. Що більше: еволюція названого літературного об'єднання привела до того, що воно стало важливим елементом самоідентифікації української творчої інтеліґенції в Америці.

До книги „Persona non grata" М. Ревакович включила статті, написані за два десятки років її літературознавчих дослідів. Принцип укладання – хронологічний. Як зазначила авторка, „у першій частині книжки поезію Ню-йоркської Групи – і цілого гурту загалом, і окремих його учасників, насамперед Емми Андієвської, Патриції Килини та Богдана Рубчака, я розглядаю в естетичному, тематичному та дискурсивному аспектах. Багато явищ вдалося вписати у контексти як українського літературного процесу (еміґраційного та материкового), так і західнього модернізму. У другій частині книжки, – продовжувала доповідачка, – проаналізовано окремі явища української літератури минулого і нинішнього століть, від раннього модернізму (декадансу) до постмодернізму, з перспективи ґендеру, географії, мови та ідентичностей".

Монографія М. Ревакович і ню-йоркська дискусія навколо неї показала, що питання модернізму і постмодернізму, мови та ідентичностей переходять у більш ширші питання навколо української літератури модерної доби. На думку авторки, парадоксальним стає те, що й сама українська література як така поступово неначе набуває рис „небажаної персони". На підтвердження названих тез М. Ревакович подала низку влучних спостережень. Її думки у цій царині мають особливу вагу, оскільки на останньому відтинку творчого життя Ню-йоркської Групи М. Ревакович власною поетичною творчістю долучилася до її складу.

Мистецьке обличчя Ню-йоркської Групи було представлено на основі другої з презентованих того вечора книг – „Ню-йоркська Група: антологія поезії, прози та есеїстики".

На переконання М. Ревакович, Ню-йоркську Групу треба було б розглядати як рух, як енергію, що проникала різні шари ґенерації, що почала ставити свої перші сліди від 1955 року. Насправді це був спільний хід в одному спільному напрямку, певна інтелектуальна співзвучність і певна творча взаємність цілої ґенерації, яку представляли група поетів – Е. Андієвська, Віра Вовк, Женя Васильківська, П. Килина, Юрій Тарнавський, Б. Рубчак і Богдан Бойчук. Відтак до них долучилися Юрій Коломиєць, Олег Коверко, Марко Царинник, Роман Бабовал, Марія Ревакович.

Насамкінець варто додати, що інтелектуальний рух серед українців в кінці 1950-1960-их років включав, окрім вищеназваних літераторів, також малярів, композиторів та науковців, які складали ядро нового покоління повоєнної іміґрації.

Марія Ревакович під час презентації своїх нових книжок в НТШ-А в Ню-Йорку.

Пресова група НТШ-А

Книжка – з бурхливих літ

Михайло Герець

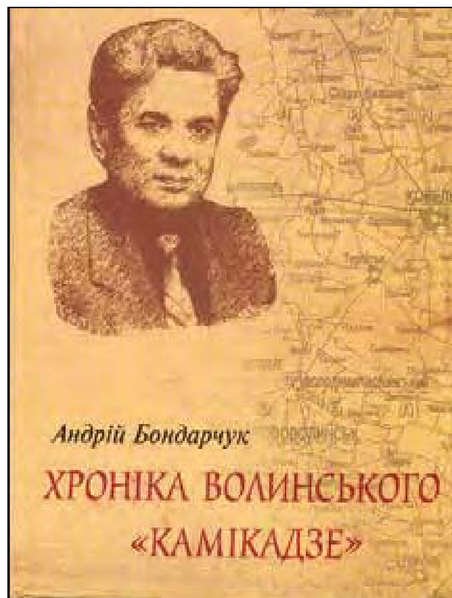
Андрій Бондарчук. „Хроніка волинського „камікадзе". Бурхливих десять літ". – Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2012. 600 стор.

За сприяння Дослідної фундації ім. Олега Ольжича в США, у Видавництві ім. Олеги Теліги в Києві вийшла книжка Андрія Бондарчука під назвою „Хроніка волинського „камікадзе"– бурхливих десять літ". Ця книга – спогад і аналіза учасника тих справді бурхливих літ, котрі привели до краху могутню комуно-московську імперію, її автократичну партію, і також до відновлення незалежної Української держави.

Автор подає фактичні матеріяли з епіцентру всенародного руху, яким на той час була Верховна Рада. Він також аналізує причини, які завадили і все ще заважають молодій Українській державі стати високорозвиненою, цивілізованою, привабливою країною Европи.

У „Слові до читача" А. Бондарчук пише: „...Всі ми тоді були іншими, в тому числі і я. Хтось прозрів, бо для цього були і є підстави, хтось ідейно муміфікувався. Минув час, змінилися не лише наші літа, а й наше мислення. Десять бурхливих літ – то рядочок з історії Укрїни. Деякі події та їх тогочасна оцінка можуть здаватись нинішньому, молодшому читачеві, на тлі сьогоднішньої беззаконности, корупції, аморальности, як щось незначне, не варте уваги. Та саме ці прикрі факти минулого і стали причиною для неґативних явищ сьогодення".

Матеріял в книзі поданий в хронологічному порядку, починаючи від 1988 року. В книзі з'ясовані економічні причини упадку совєтської імперії, яка швидше з престижевих мотивів, ніж з економічної доцільности скеровувала народні ресурси на побудову гігантських проєктів, а не на виробництво конкурентноспроможних товарів.

Все це автор підкріплює багатьма документами, більшість яких, на жаль, – російською мовою.

У це видання автор включив також матеріяли про акт передання повновластей Української Народної Республіки з 1917-1921 років Президентом УНР в екзилі Миколою Плав'юком чинному Президентові України Леонідові Кравчукові. Він слушно стверджує, що цю історичну подію „незаслужено обійшли увагою історики, політики, хоч тут ідеться про історичний родовід нашої держави як правонаступниці УНР, а не УРСР, як це намагається представиити режим Президента Віктора Януковича.

592-сторінкова книга А. Бондарчука „Хроніка волинського „камікадзе" цікаво написана і легко читається. Видання містить численні історичні фотографії та документи. Її можна замовити, надсилаючи чека на 30 дол. (разом з пересилкою) на Olzhych Research Foundation, Inc., за адресою: c/o Michael Heretz, 95 Orient Way, Apt. 4-F, Rutherford, NJ 07070.

Дослідження української пісенности в музиці класиків

Людомир Філоненко
Уляна Молчко

Яків Сорокер. „Українська пісенність у музиці класиків". Упорядник В. Грабовський. Вінниця: „Нова книга". 2012. 184 стор.

Дослідження народної музики розпочали ще у XIX ст. відомі діячі української культури. Тепер фольклор вивчається не тільки в окремих жанрових формах, але й як самостійна галузь культури із своїми специфічними ознаками й закономірностями її розвитку. Вихід у світ музикознавчої праці Якова Сорокера „Українська пісенність у музиці класиків" у вінницькому видавництві „Нова книга" виокремив значення українського мелосу в світовому мистецькому просторі.

Підготував це унікальне дослідження український музикознавець, культуролог, організатор мистецького життя, викладач Дрогобицького державного музичного училища ім. Василя Барвінського, голова Дрогобицької організації Національної спілки композиторів України Володимир Грабовський, який переклав з російської мови та упорядкував книгу.

В доробку В. Грабовського вже понад 300 статтей, рецензій, есеїв, опублікованих у вітчизняних та закордонних наукових збірниках і часописах. Він є автором та редактором-упорядником низки книг, посібників та нотно-музичних збірників. Йому належить також близько 100 статтей про діячів музичної культури та мистецтва до „Енциклопедії сучасної України" та „Української музичної енциклопедії".

Д-р Я. Сорокер (1920-1995) здобув музичну освіту в Московській консерваторії ім. Петра Чайковського, працював у Кишинівському музичному училищі, Алма-Атинській консерваторії, у Дрогобицькому педагогічному інституті ім. Івана Франка. Він опублікував низку монографій, десятки статтей та есеїв.

Поява в сучасному мистецькому просторі книжки Я. Сорокера „Українська пісенність у музиці класиків" утверджує феномен українського мелосу, який насичує твори композиторів різних країн вже багато сторіч.

Вінницьке видання відкривається вступною статтею В. Грабовського „Яків Сорокер та українська музична культура", де автор дає не тільки фахову оцінку згаданій науковій праці, але й представляє читачеві свої спогади про особисті зустрічі з мистцем в Єрусалимі, співпрацю з донькою вченого Розою Анер, яка і надала упорядникові російське і канадське видан-

(Закінчення на стор. 16)

The Ukrainian Catholic Metropolia in USA

under the spiritual guidance of Metropolitan Archbishop Stefan Soroka and the Ukrainian Catholic Bishops of USA

invite you to renew your spiritual and cultural roots with a Pilgrimage celebrating the “Year of Faith” and 1,025 years of Christianity in Ukraine.

UKRAINIAN FAITH & HERITAGE TOURS

Tour A: August 13 - 29, 2013. 17 days $3500 Twin (land tour)

Kyiv, Poltava, Lviv, Yaremche, Kamianets Podilskyi, Ivano Frankivsk, Bukovel, Chernivtsi, Sanok, Peremyshl, Krakow. Special Highights: **Pilgrimage to Holy Resurrection Sobor in Kyiv and Mother of God Sobor in Zarvanytsia near Ternopil; Sorochynskyi Yarmarok; Ukraine’s Independence Day Celebrations in Lviv.**

Tour B: August 13 - 26, 2013. 14 days $2850 Twin (land tour)

Kyiv, Poltava. Lviv, Yaremche, Kamianets Podilskyi, Ivano Frankivsk, Bukovel, Chernivtsi Special Highights: **Pilgrimage to Holy Resurrection Sobor in Kyiv and Mother of God Sobor in Zarvanytsia near Ternopil; Sorochynskyi Yarmarok; Ukraine’s Independence Day Celebrations in Lviv.**

Tour C: August 14 - 22, 2013. 9 days $2200 Twin (land tour)

Kyiv and Lviv: Includes Celebrations of the 1,025th Anniversary of Christianity in Kyiv.

Registration and deposit deadline is March 01, 2013

Organizer: **Zenia’s Travel Club** LLC -732-928-3792
ztc@earthlink.net - In cooperation with
Dunwoodie Travel – 914-969-4200 – alesia@dunwoodietravel.com
Scope Travel Inc. – 973 378 8998 – scope@scopetravel.com

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

та

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ

запрошують шановне громадянство на

ВІДЗНАЧЕННЯ 110-ої РІЧНИЦІ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГРИГОРІЯ КОСТЮКА

П Р О Г Р А М А

Відкриття **Альберт Кіпа**, президент УВАН у США

„ПОСМЕРТНА СЛАВА ГРИГОРІЯ КОСТЮКА“
Марта Тарнавська, УВАН у США

„ГРИГОРІЙ КОСТЮК, ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ І ДЕТАЛІ ПЕРЕДАЧІ АРХІВУ ВИННИЧЕНКА“
Лариса Залеська Онишкевич, НТШ-А

«ГРИГОРІЙ КОСТЮК І ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ: „…НА СТАРОСТІ ЛІТ ПОЧИНАЄМО ЛИСТУВАТИСЯ…”»
Надія Баштова, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

„МОЯ СПІВПРАЦЯ З Г. О. КОСТЮКОМ НАД ЩОДЕННИКОМ В. К. ВИННИЧЕНКА: КОРОТКИЙ СПОГАД“
Олександер Мотиль, НТШ-А

„ВИРОСТАТИ В ОКРУЗІ ЛІТЕРАТУРИ І КУЛЬТУРИ: СИН ПРО БАТЬКА“
Теодор Костюк, УВАН у США

Закриття **Григорій Грабович**, президент НТШ-А

Програма відбудеться

в суботу, 8 грудня 2012 р. о год. 5-ій пополудні

в будинку УВАН у США
206 West 100th Street, New York, NY 10025
212-222-1866

Федеральна Кредитова Кооператива СУМА

Це найкраще місце для збереження ваших ощадностей!

Інтернет: **www.sumafcu.org**

Увімкніть Мобільний Банкінг!

Де б Ви не знаходились, у будь-який зручний час за допомогою мобільного пристрою і послуги «Мобільний банкінг» від Кредитівки СУМА контролюйте стан своїх рахунків найзручнішим для Вас способом: через Мобільний Вебсайт, SMS-Банкінг або Мобільні Програми:

МОБІЛЬНИЙ ВЕБСАЙТ З мобільного пристрою відвідайте **https://www.airteller.com/sumafcu**, щоб отримати доступ до свого рахунку через Інтернет: інформацію про баланс та транзакції, заплатити рахунки через систему Bill Pay, оплатити позики (включно з кредитною карткою SUMA VISA) та перераховувати гроші між рахунками.*

Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг -* **https://www.netteller.com/sumafcu - *та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings.*

SMS-БАНКІНГ Надсилайте SMS на короткий номер 89549 для швидкого отримання інформації про баланс та транзакції на своїх рахунках. Це найшвидший спосіб отримати відповідь на запит про стан свого рахунку находу.*

** Опис команд-запитів та підключення до послуги знаходяться за адресою* **https://www.netteller.com/sumafcu***: зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Text Mobile Settings.*

МОБІЛЬНІ ПРОГРАМИ Завантажте безкоштовну програму SUMA FCU для iPhone® або Android™. Інтуїтивна навігація надає швидкий, розширений та адаптований до Вашого пристрою мобільний доступ.*

** Мобільна програма доступна тільки вже зареєстрованим користувачам Інтернет Банкінгу. Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг -* **https://www.netteller.com/sumafcu -** *та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings. Послуга Bill Pay доступна у мобільній програмі тільки попередньо зареєстрованим користувачам Bill Pay через Інтернет Банкінг.*

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA
E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936
E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінґ Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335
E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246
E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677
E-mail: newhaven@sumafcu.org

Прес-фонд „Свободи": жовтень

Amount	Name	City
$135.00	Ivan Zakoworotny	Oxford, CT
$120.00	Mike Mackin	San Diego, CA
$100.00	Warwara and Alexander Kornienko	Mount Laurel, NJ
$50.00	Nadija Chojnacka	Oak Forest, IL
	Roman and Zirka Voronka	Maplewood, NJ
$35.00	George Kiebuzinski	Gaithersburg, MD
$30.00	George Krywolap	Gatonville, MD
$25.00	Anastasia Bezubiak	North Fort Myers, FL
	Ihor Bilynsky	Philadelphia, PA
	Roman Bohonowych	Kerhonkson, NY
	Yurij Hanas	Ancaster, ON
	Myroslawa Nalywajko	North Port, FL
$22.50	Michael Savaryn	Edmonton, AB
$20.00	Michael Fesch	Tucson, AZ
	Alexander Kalinowski	Fredericksburg, VA
	Zorianna Klufas	Highland Park, NJ
	Anatole Kryworuchko	Ottawa, ON
	Myron Kulas	La Grange, IL
	Oksana and Bohdan Kuzyszyn	Fords, NJ
	Orysia Laba	Middle Village, NY
	George Musij	Etobicoke, ON
$15.00	Anna Bcyar	Saddle River, NY
	Maria Onojewa	Minneapolis, MN
	Lubomyr and Maria Iwaskiw	Venice, FL
	Natalia Klapischak	Long Valley, NJ
	Stephania Rudyk	Long Island City, NY
	Wolodymyr Ryndycz	Philadelphia, PA
	Maria Woloszczuk	Warren, MI
$10.00	Wasyl Bilan	Rochester, NY
	Katherine Buchynsky	Southport, NC
	Alexandra Florchuk	Warren, MI
	Alexandra Huculak	Baltimore, MD
	Roman Jaremczuk	New York, NY
	Mykola Kasian	Melrose Park, PA
	Mary Kramarenko	East Windsor, NJ
	Walter Kulchycky	Lorain, OH
	Marta and George Kuzmowycz	North Scituate, RI
	Wasyl Laszeniuk	Somerset, NJ
	Yaroslaw Lehkyj	Amherstburg, ON
	Ihor Martynyuk	Kent, WA
	Nicholas Sluk	Sloan, NY
	Irena Stercho	Pottstown, PA
	Jaroslawa Williams	St. Louis, MO
	Oksana Wolchuk	Cherry Hill, NJ
$5.00	John Baranyk	Johnson City, NY
	Irena Burka	Dresher, PA
	Eugenia Hromnycky	Minneapolis, MN
	Wolodymyr Lazor	Chicago, IL
	Maria Mnischenko	Union, NJ
	Ostap Prybyla	Syracuse, NY
	Vera Rowenko	North Port, FL
	Dmytro and Oksana Sich	Alfred Station, NY
	Parania Sozanski	Pickering, ON
	Dmytro Tymiuk	Baltimore, MD
	Wasyl Wihak	Utica, NY

TOTAL: $1,147.50

Щиро дякуємо всім жертводавцям!

Прес-фонд „Свободи" існує виключно для підтримки нашої газети.

НОВИНИ НАУКИ

Українські вчені досліджують українську мову у Росії

Денис Чернієнко

УФА, Російська федерація. – 20-26 жовтня у Башкортостані відбулась спільна наукова експедиція Інституту української мови Національної академії наук України і Наукового центру слов'янських мов і культур Уфимської філії Московського державного гуманітарного університету ім. Михайла Шолохова. У складі експедиції було п'ять наукових співробітників (дві особи з Києва, три – з Уфи) – філологи-мовознавці, діалектологи, історики.

Така діяльність стала можливою завдяки угоді про подальшу співпрацю за підсумками Міжнародної наукової конференції „Башкортостан – Україна: наука, освіта і культура у роки Другої світової війни" (до 70-річчя евакуації Академії наук УРСР у Башкирію у 1941-1943 роках), що відбулася в Уфі у вересні 2011 року. Тоді Уфу відвідала авторитетна делеґація у складі Надзвичайного і Повноважного Посла України у Росії Володимира Єльченка, першого віце-президента Національної Академії Наук України Анатолія Загородного, директорів декількох провідних науково-дослідних інститутів. У тому числі гостем Уфи був доктор філологічних наук, директор Інституту української мови НАН України Павло Гриценко, який після відвідування стародавнього українського села Іваненково порушив питання про необхідність системного діялектологічного вивчення місцевого українського населення.

Також вагомою і своєчасною допомогою у цьому напрямку стало підписання Угоди про наукове та гуманітарне співробітництво між НАН України і Академією наук Республіки Башкортостан в Києві у березні цього року.

Українські колеги відзначили, що за радянських часів спільна робота проходила ще більш-менш реґулярно переважно у реґіонах на українсько-російському порубіжжі, то за часів новітньої історії незалежної України – це перший експедиційний виїзд вчених-мовознавців НАН України до Росії, що можна вважати справжньою науковою і навіть історичною подією, яка потребує обов'язкового закріплення і продовження на майбутнє.

Варто зазначити, що активне наукове вивчення історії і культури українців південноуральського реґіону ведеться у Башкортостані групою дослідників під керівництвом відомого російського етнографа Володимира Бабенка вже протягом тривалого часу. Але для започаткування мовознавчих, діялектологічних досліджень ще бракує як фахівців, так і відповідних методик. Саме таку допомогу надали українські вчені, які на практиці показали своїм уфимським колегам деякі особливості польової роботи, передали свій досвід, обговорили важливі організаційні проблеми.

Об'єктами дослідження стали два стародавніх українських села Башкирії – Золотоношка Стерлітамакського району (переселенці 1903 року з Полтавщини, нині – місто Золотоноша Черкаської области) і Степанівка Аургазінського району (переселенці 1888 року з відповідного села на Сумщині). У цих селах населення українського походження досі складає значну більшість, тут у родинах і навіть у повсякденному житті чути рідну батьківську мову, зберігаються унікальні речі матеріяльної культури. У Золотоношці у сільському будинку культури діє республіканський історико-культурний центр та музей народного побуту, у загальноосвітніх школах обох сіл ще з 1990-их років є кляси з вивченням української мови, є колективи художньої самодіяльности.

Головною метою експедиції було вивчення стану мови серед українського населення тих сіл, які були засновані селянами-переселенцями ще на межі XIX-XX ст. Також увагу було звернено на особливості традиційного і сучасного побуту, яскраві етнографічні риси життя нащадків перших поселенців.

Дослідників цікавило, по-перше, як змінюється мова під впливом іншоетнічного оточення, культурних традицій та мовних практик сусідніх народів, оскільки всі населені пункти обрані для обстеження є багатонаціональними, в них разом з українцями мешкають росіяни, башкири, татари, чуваші та представники інших народів.

По-друге, важливо зафіксувати, як сьогодні відрізняється мова нащадків українських переселенців у Башкортостані від мови, яка панує на їхній батьківщині – Черкащині та Сумщині.

По-третє, інтерес представляє порівняння мови українців різних районів Башкортостану. По-четверте, треба порівняти сучасні матеріяли з тими, які були зібрані українськими вченими у 1940-их роках під час перебування в евакуації. Немає сумніву, що уважне вивчення унікальних фонозаписів дасть змогу мовознавцям зробити ще й додаткові глибокі висновки.

Тиждень праці експедиції пройшов у щоденному спілкуванні зі старожилами і мешканцями сіл, які розповідали про історію своїх родин, обставини переїзду предків з України до Башкирії, згадували про національні звичаї та обряди, що десятиліттями зберігаються у рідному селі. У якості інформаторів бралися такі респонденти, які народились у цьому селі, є нащадками переселенців у третьому-п'ятому поколінні і на певному рівні володіють українською мовою.

Для того, щоб зустрітися з гостями з далекої і досі рідної України, інколи у хатах збиралися цілими родинами, діставали з бабусиних скринь і одягали національні костюми. З задоволенням селяни не тільки розповідали про своє складне життя, дуже часто лунали пісні і просто задушевні розмови. Багато людей у башкирській глибинці ніколи в житті не були в Україні, але у своєму серці назавжди зберегли любов і щире ставлення до землі предків.

Усі зібрані матеріяли у майбутньому увійдуть до книжок, що присвячені ювілеям стародавніх українських сіл – у наступному 2013 році Степанівка святкує 125-річчя, а Золотоношка – 110-річчя з часу заснування.

Робота експедиції досягла своїх основних завдань, але багато цікавого ще залишилось на башкирській землі, тому організатори і учасники плянують зробити такі подорожі реґулярними.

Денис Чернієнко – кандидат історичних наук, Уфа, Росія

Гарне культурне явище – англомовна антологія української драми

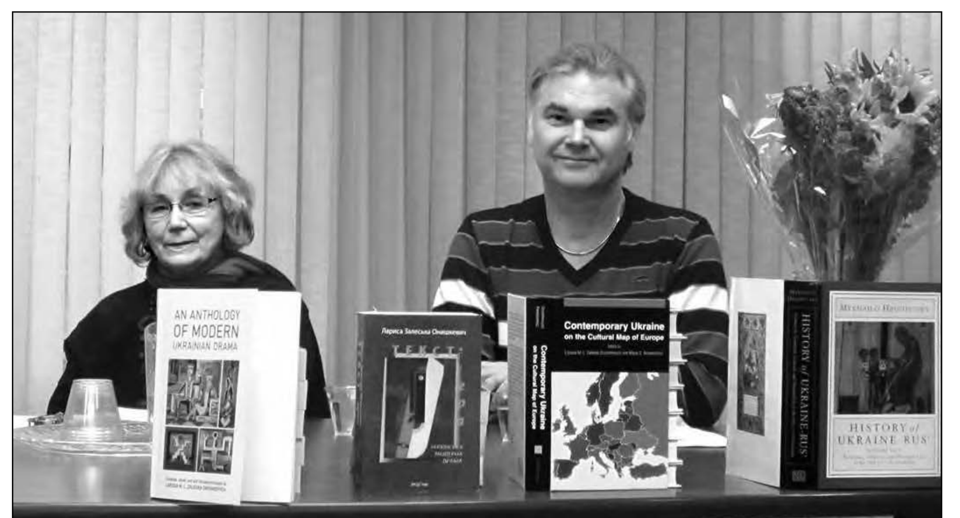
НЮ-ЙОРК. – 13 жовтня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася презентація англомовної антології д-ра Лариси Онишкевич „An Anthology of Modern Ukrainian Drama", яка щойно вийшла друком у Торонто у видавництві Канадського Інституту Українських Студій (КІУС). Антологія включає докладну статтю д-ра Л. Онишкевич про модерну українську драму і англомовні переклади 10 українських драм XX ст. – творів Лесі Українки, Миколи Куліша (два твори), Івана Кочерги, Людмили Коваленко, Ігоря Костецького, Богдана Бойчука, Валерія Шевчука та інших відомих драматургів. До кожного розділу подано інформацію про автора й аналітичну статтю про дану драму.

Ця англомовна антологія є паралельним томом до „Антології модерної української драми", що його д-р Л. Онишкевич опублікувала в цьому ж видавництві у 1998 році. Інші основні наукові праці д-ра Л.Онишкевич про драму були представлені на спеціяльно при цій нагоді розгорнутій виставці у лекційній залі (виставку приготував Сергій Панько).

Ця презентація була частиною відзначення 120-річчя від дня народження видатного українського драматурга Миколи Куліша (1898-1937). У програмі брав участь д-р Марко Стех – директор видавництва КІУС, літературознавець, режисер, актор. Одночасно з ним у програмі брала участь відома акторка Лариса Кукрицька: у перебігу програми вони обоє майстерно читали уривки з оригінальних текстів та перекладів двох українських драм, включених до антології.

У першій частині презентації д-р М. Стех розповів про роботу очолюваного ним видавництва, яке діє від 1976 року. Дотепер видавництво КІУС випустило в світ понад 200 видань. Основну частину складають англомовні наукові монографії на україністичні теми, з того великим попитом у читачів користуються, наприклад, випуски „History of Ukraine-Rus'" Михайла Грушевського, яких дотепер вийшло чотири. Крім того, видавництво КІУС випустило в світ багато літератури на теми розселення українців у Канаді, архівні документи і матеріяли, зокрема тексти секретних звітів для кремлівських керівників про боротьбу з УПА, – нагадав д-р М. Стех.

Серед мотивів, які спонукали до підготування англомовного збірника українських драм, д-р Л. Онишкевич вказала чотири головні причини: специфіку драми як своєрідного „коронного" жанру художньої літератури, мале число доступних текстів загальноукраїнських драм, маловідомі драми діяспори, відсутність англомовних перекладів українських драматичних творів, і брак критичних статтей та аналітичних досліджень про українську п'єсу.

Лариса Онишкевич і Марко Стех в НТШ.

Л. Онишкевич зазначила, що під час підготування книги до друку їй довелося присвятити багато уваги пошукам текстів та збиранню інформацій про українську драму в Україні і діяспорі. Та разом з теперішньою антологією вона вже здійснила всі свої пляни. Це – „Антологія модерної української драми" (1998), „Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діяспори" (1997) та „Текст і гра" (2009) – статті про українську драму і театр.

Д-р Л.Онишкевич розповіла про свою викладацьку діяльність, коли серед її слухачів було немало осіб неукраїнського походження, і для таких студентів особливо важливими були англомовні переклади шедеврів української драматургії. За її словами, під час викладання курсу української драми у Ратґерському університеті (Ню-Брансвик, Ню-Джерзі) сильно відчувався брак не тільки перекладів української драми англійською мовою – бракувало навіть взагалі будь-якої української збірки драм. Для американських читачів буде зокрема цікава драматична поема Лесі Українки „У пущі" (1907), події якої відбуваються в Америці, у штатах Масачусетс і Ровд-Айленд.

В антології є також дві драми

(Закінчення на стор. 17)

ПАНОРАМА ПОДІЙ В УКРАЇНІ

В ПАМ'ЯТЬ ВАЛЕРІЯНА ПОЛІЩУКА

Інна Нагорна

РІВНЕ. – До 115-річчя від дня народження одного з клясиків української літератури Валеріяна Поліщука в Літературному музеї Уласа Самчука відбувся вечір „Благословенний сірий ранку мій". Було оформлено виставку книг письменника та творів про нього, представлено фотознімки різних років.

Документи з архіву Хмельницької области стосуються громадської діяльности студента Кам'янець-Подільського університету В. Поліщука у першій половині 1920 року. З протоколу загальних зборів студентів університету дізнаємося, що В. Поліщук був у складі студентської делеґації до Головного отамана Симона Петлюри, щоб довести до його відома бажання студентства узяти участь в будові держави.

Життя письменника обірвалося 3 листопада 1937 року у сумнозвісному урочищі Сандормох у Карелії, Російської федерації.

ОКСАНА БІЛОЗІР – „БІЛА ЗІРКА УКРАЇНИ"

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Книгу „Біла зірка України. Невигадані історії з життя Оксани Білозір" презентовано 14 вересня за участю авторки – Заслуженої артистки України співачки Анжеліки Рудницької та Народної артистки України Оксани Білозір. У книзі описані шість поколінь роду О. Білозір. „Якби кожен, хто може писати, створив книгу про свого земляка, то наші діти мали б на кого рівнятися", – сказала на презентації А. Рудницька.

Обкладинка книгиэ про Оксану Білозір.

13-РІЧНА ВСЕСВІТНЯ КРАСУНЯ

Станіслав Змієвський

ОДЕСА. – На VII Міжнародному дитячому конкурсі „Маленька міс і маленький містер Всесвіт-2012", що відбувся 19 вересня в Тбілісі, почесне звання здобула 13-річна одеситка Катерина Кжемановська.

Це вже не перший її успіх. На творчому рахунку дівчинки – перші місця на фестивалях і конкурсах „Сергіївські зорі", „Сузір'я Мюнхену", „Співаюча молодь" у Відні, а також в Одесі, Бразилії, Києві.

Упродовж трьох останніх років українські дівчатка здобували почесні титули „Міні-міс Всесвіт" у 2010 році в Єгипті, де перемогла 12-річна Ксенія Аксьонова з Запоріжжя, у 2011 році в Туреччині – семирічна Яна Сорока з Тернополя.

Катерина Кжемановська. (Фото: dumskaya.net)

ЗНАЙШЛИ ЗАЛИШКИ МУРУ

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – Під час ремонтних робіт на вулиці Лесі Українки виявлено залишки оборонного муру Низького замку, повідомив науковий співробітник Інституту археології Остап Лазурко. Реставратори плянують підняти Вежу пивоварів, яку також знайшли на цій вулиці, де виявлено залишки 10 веж першої лінії фортифікацій Львова.

ПОЛТАВЦІ У ВИШИВАНКАХ

Полтавці у вишиванках (Фото: Юлія Пашковська)

ПОЛТАВА. – 23 вересня тисячі полтавців зібралися в центрі міста у вишитих сорочках. Святковою колоною вони пройшли від Білої Альтанки до Театральної площі, що перед театром ім. Миколи Гоголя в Полтаві. У вишиванках були усі присутні – від маленьких дітей до людей поважного віку.

НА МІСЦІ ПАДІННЯ МЕТЕОРИТУ

Олександер Костирко

РОТМИСТРІВКА, Черкаська область. – Мешканці селища називають свій ставок „Мочар", але в науковому світі він відомий як „Ротмістрівський кратер". Це геологічна пам'ятка природи, що належить до Природно-заповідного фонду України і охороняється державою. Учені стверджують, що 140 млн. років тут впав один з восьми уламків великого метеориту. На відстані 40 кілометрів вони виявили в 1960-их роках ще два подібні кратери в Кіровоградській області і назвали їх „Бовтинським" та „Зеленогайським".

Ротмистрівський кратер має діяметр приблизно п'ять кілометрів. Мешканці селища кажуть, що глибина ставка сягає 80 метрів. Став орендують Володимир Тищенко з сином Михайлом.

Зараз це улюблене місце відпочинку мешканців навколишніх сіл та гостей. За невелику плату тут можна ловити рибу, відпочивати на лоні природи.

8 вересня став відвідали студенти Черкаського державного технологічного університету разом з учнями шкіл міста Сміли та Ротмистрівки на чолі з аспірантом Одеського державного екологічного університету Сергієм Конякіним. Вони встановили пам'ятну дошку, на якій розповідається про цей незвичайний ставок.

В НЕБІ – МАЛА АВІЯЦІЯ

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – 7-9 вересня тисячі мешканців міста, серед яких було особливо багато дітей та підлітків, побували на летовищі „Гідропорт", де відбувся другий Одеський фестиваль малої авіяції. Цього разу тут показували свої повітряні кораблі і майстерність пілотування повітроплавці Польщі, Латвії, Німеччини, Франції, Росії, Чехії, Угорщини й Швайцарії.

На жаль, не було в небі й гордости одеських авіяторів – літака „Фарман-IV", відтвореного за оригінальними кресленнями 1910 року. Вже третій рік триває тяганина з його реєстрацією, тож „Фарман" можна було бачити лише на виставці.

На виставці малої авіяції в Одесі. (Фото: odessa-life.od.ua)

Дослідження української...

(Закінчення зі стор. 11)

ня дослідження батька.

Отримавши дозвіл на опублікування українського варіянту книжки від Канадського Інституту Українських Студій та схвальну оцінку Романа Савицького-мол., В. Грабовський здійснив це видання, чим допоміг даній праці потрапити до рук подвижників національного мистецтва і освіти.

У книзі проаналізовано використання українського фолкльору західньоевропейськими, польськими, угорськими, російськими композиторами, вплив українських народних пісень на творчість світових композиторів. В цілому, монографія має чітку архітектоніку.

Високу оцінку даній праці, як навчальному посібникові для вищих навчальних закладів культури і мистецтва, дали рецензенти – професори Марія Загайкевич, Стефанія Павлишин, Олександра Цалай-Якименко та Ігор Мацієвський.

Цей підручник, потрапивши до рук освітян, працівників мистецтва і культури, молоді, стане міцним підґрунттям до утвердження національної самосвідомости серед численних верств сучасного суспільства.

Людомир Філоненко – доктор філософії, завідувач катедри музикознавства та фортепіяна Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, голова Дрогобицького осередку Наукового Товариства ім. Шевченка (музикологічно-фолкльористична комісія).

Уляна Молчко – доцент катедри музикознавства та фортепіяна Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Різні долі – спільний біль

Під час вшанування пам'яті жертв концентраційних таборів в роки Другої світової війни, яке провело 9 жовтня у Мюнхені Німецько-українське наукове об'єднання ім. проф. Юрія Бойко-Блохина, д-р Дарина Блохин записала спомини про пережите Лідії Укарми-Марцюк, Богдана Шарка, Ярослави Філь, які живуть у Мюнхені.

Л. Укарма-Марцюк, донька сотника Української Галицької Армії Андрія Укарми, уродженця Перемишля, який в Першу світову війну брав участь у боях за Чортків, народилася 1 квітня 1920 року, вже після смерти батька, у поїзді на станції Бартадемиці в Одеській області. Дитинство її пройшло в Борисполі Київської области. Часто її перепитували: „Ви донька сотника Укарми?" і всіляко допомогали.

Хрещений батько, старшина УГА Сава Буцманюк влаштував її на працю в своєму бюрі в Кракові, де Лідія вчилася, здала матуру і поїхала до Берліну на навчання.

Це був 1940 рік. А в 1942 році її арештували за підозрою в підпільній роботі. В берлінській тюрмі пробула пів року. Там було ще сім українок, і вона познайомилася з Оленою Вітик, яка вивчала мистецтво у Берліні. На допит дівчат возили у відділення ґестапо в будинок, де тепер розміщене українське консульство. Лідія, коли побувала у консульстві, відразу пригадала, як ґестапівці били дівчат і знущалися над ними за те, що вони нібито виховували молодь у націоналістичному дусі.

В лютому 1943 року в'язнів вивезли до жіночого табору Равенсбрюк, де, як тепер відомо, перебували 2,503 українки. Дівчат постригли. Лідія сказала, що знає німецьку мову, бо вчилася в Берліні. Завдяки цій розмові українську групу жінок з Берліну віднесли до „бездержавників", а тому вони потрапили не до загальних бараків, де розміщували росіянок, українок, польок, а до бараків, де були німки, чешки і австрійки. Їм прикріпили гладенькі трикутники без букв, що означало „бездержавниці", і вивели на будівництво доріг, на важку працю, де їх били, знущалися над ними. Кожного ранку треба було стояти на апелі годинами. Лідія була свідком, як жінку, яка взяла шматок буряка, щоб вгамувати голод, забили до смерти. Так берлінські студентки прожили два роки за нелюдських умов.

Закордонне представництво Української Головної Визвольної Ради почало вимагати звільнення українських політичних в'язнів з концентраційних таборів. Після звільнення українських жінок з табору Равенсбрюк ними почав опікуватися Допомоговий комітет на чолі з Петром Мірчуком. Жінок забрали до табору в Любені, де розмістили в сільській хатині на двоповерхових ліжках.

Хотілося далі вчитися, і дівчина поїхала до Берліну. Вона з подругою сіли до поїзду з написом „Тільки для німців". До них підсів чоловік в шкіряному пальті і запитав: „Ви говорите українською мовою?". Він представився як д-р Іван Білинкевич. Коли почув прізвище Укарма, то зразу запитав: „Ви донька Укарми? Він був моїм приятелем на студіях".

Д-р І. Білинкевич працював головою організації примусових робітників німецького Райху. Він порадив їхати до Мюнхену, де Лідія ще деякий час працювала, готуючи допомогу до Равенсбрюку і Оранієнбурґу. Він організував переправлення поїздом великої кількости пакетів з харчами до Мюнхену. Лідія з харчами теж поїхала до Мюнхену і влаштувалася працювати в центрі примусових робітників, знайшла українців і допомагала їм привезеними харчами і одягом.

Після війни Л. Укарма в Парижі організувала групу українців для політичної боротьби за українську ідею незалежности України, заснувала Організацію Українських Жінок (ОУЖ). Але думка про навчання не покидала її, і вона повернулася до Мюнхену, де почала вивчати медицину. Згодом Л. Укарма зустріла свого майбутнього чоловік Зиновія Марцюка, колишнього фінансового референта Організації Українських Націоналістів, і одружилася з ним. Народилося троє дівчаток, яких вона виховала національно свідомими українками.

Б. Шарко народився 31 жовтня 1920 року в Станиславівській області в священичій родині. Закінчив українську гімназію в Станиславові. Від 1939 року вчився у Львові, а в липні 1944 року вступив до Дивізії „Галичина" перекладачем з німецької мови.

У 1945 році Б. Шарко розпочав студії в Українському Вільному Університеті, які закінчив з науковим ступенем маґістра економіки. Від 1980 року став головою Братства Дивізійників в Німеччині, з осідком у Мюнхені. Займався музикою, співом і об'їздив з концертами майже всю Европу, давав концерт у Римі перед Патріярхом Йосипом Сліпим.

Я. Філь народилася в січні 1925 року в Любачеві Львівської области, де закінчила лише чотири кляси польської гімназії, бо українська школа була приватною, а платити за навчання не було грошей. У 1942 році закінчила шестимісячні курси вчителів у Львові і зголосилася на радіонадавчі курси „Юнацтва ОУН", але не закінчила, бо наблизився фронт, треба було переховуватися.

В 1945 році Я. Філь стала провідницею надрайонового Українського Червоного Хреста. В травні 1945 року провідник Орлан („Стяг") скликав у лісі конференцію, щоб розповісти про дальші дії. Після цього Я. Філь перейшла на Лемківщину, де була мережа ОУН біля Болигороду, і стала заступницею провідниці УЧХ Ірини Стимочко.

Провідник Степан Ґоляш взяв дівчину в криївку, де з нею була дівчина Надя Партикович („Ема"). В криївці пережили зиму. Підпільна організація поділилася на малі групи. Мали зв'язки з генералом Романом Шухевичем, який допомагав, чим міг. Я. Філь в 1947 році допомагала друкувати різні документи С. Ґоляшеві. Р. Шухевич дав вказівку переходити на Захід через Польщу, Чехословаччину і далі до Німеччини. Перейшли кордон в 1948 році і опинилися в Авґсбурзі, де потрапили у табір біженців. В тому ж році вона поступила до УВУ, де ректором був проф. Іван Мірчук, але студій не закінчила, бо мусила виховувати трьох дітей.

Я. Філь і тепер охоче допомагає в Церкві, виховує молодих людей, нагадує їм, хто вони є і якими повинні бути, щоб Україна була їм рідною Батьківщиною. На конференції йшла мова також про Дмитра та Раїсу Савченків, батьків доцента Ольги Будугай з Переяслав-Хмельницького університету ім. Григорія Сковороди.

Р. Савченко 18-річною дівчиною, яка щойно закінчила перший курс фізико-математичного факультету Гуляйпільського вчительського інституту, насильно була вивезена на примусові роботи до Німеччини. У травні 1943 року вона посивіла, коли їх везли в страшному вагоні, в яких і худобу не перевозять.

Д. Савченка забрали на примусові роботи в 1942 році до Німеччини, де ув'язнили в концтаборі Нідерґаґен біля Вевельбурґу. Замість імені він отримав число 133. Від каторжної праці він був ледь живий. Потім його перевезли до табору смерти Бухенвальд в Тюрінґії, де лопатою і кайлом він копав котловани для фундаменту цехів. Після жорстокого побиття Д. Савченко працював у філії Бухенвальду – таборі „Дора", де виготовляли надсекретні ракети, на які Гітлер покладав великі надії. Це був табір смерти, де каторжники не бачили денного світла.

У квітні 1945 року всіх жінок і чоловіків погнали углиб Німеччини. Хто не міг іти, того розстрілювали. В'язні йшли понад тиждень. Багато загинуло від голоду і куль наглядачів. 3 травня 1945 року колона в'язнів дісталася на північ Німеччини, де сторожа покинула в'язнів, бо мала рятувати власне життя.

Гарне культурне...

(Закінчення зі стор. 15)

М. Куліша („Народній Малахій" і „Патетична соната"), „Пророк" Володимира Винниченка, „Майстри часу" Івана Кочерги, „Плянета Сперанта" Олексія Коломійця і „Птахи з невидимого острова" Валерія Шевчука.

Окремий інтерес складають українські твори драматургів діяспори. Серед них д-р Л.Онишкевич давала характеристику творам Ігоря Костецького („Дійство про велику людину"), Людмили Коваленко („Героїня помирає в першім акті"), Богдана Бойчука („Голод-1933").

На прикладі останньої з названих п'єс д-р Л. Онишкевич торкнулася проблем перекладу української драми англійською мовою (цей прекрасний переклад здійснила англійська поетка Віра Річ, у співпраці з автором). Переклад інших п'єс, включених до антології, виконали д-р Юрій і Мойра Луцькі, Іван Праско (дві п'єси: М. Куліша й І. Костецького), Антоні Викслей, Л. Онишкевич та її колишні студенти: Роксоляна Стойко-Лозинська, Христина Ощудляк-Ставнича, Чарльс Стех та Дон Бойчук.

В основній частині програми д-р Л. Онишкевич зосередилася на особливостях драми М. Куліша „Патетична соната". Архітектоніка і структура цього твору запозичена з музикальної структури однойменного музичного твору Людвиґа ван Бетговена. І це не випадково. За словами Л. Онишкевич, 135 років до появи п'єси М. Куліша на музичну творчість Л. Бетговена мали вплив українські мотиви, які композитор сприймав у Відні під час оркестрових імпрез заходами дипломата російської імперії – Кирила Розумовського з його українським хором та струнним квартетом. Як наголосила д-р Л. Онишкевич, під час написання драми „Патетична соната" М. Куліш своєрідно замкнув коло взаємозапозичень. У п'єсі М. Куліша як тло використано події в Україні 1917-1921 років, трагічні сторінки боротьби українського народу за національну незалежність. Зрозуміло, що в підрадянській Україні „Патетична соната" була під забороною, окремі вистави мали місце в Москві та Ленінграді лише на початку 1930-их років.

Режисура презентації книжки д-ра Л. Онишкевич справила велике враження на присутніх: у широко закроєну доповідь органічно вплівталися звукозаписи фраґментів „Патетичної сонати" Л. Бетговена, науковий виклад матеріялу чергувався з майстерними сценічними рецитаціями – раз українською, раз англійською мовами – у виконанні Л. Кукрицької та М. Стеха. Вони обоє дуже зворушливо читали обома мовами уривки з „Патетичної сонати" М. Куліша і з „Голоду-1933" Б. Бойчука. Читання „Голоду" було присвячене 80-літтю Голодомору.

„An Anthology of Modern Ukrainian Drama" має 522 стор. і коштує 39.95 дол. (у видавництві www.ciuspress.com). Ця антологія може бути дуже гарним дарунком студентам та читачам, зацікавленим українською літературою.

Пресова група НТШ-А

Сумуємо, пам'ятаємо, молимося...

З глибоким сумом сприйняли у Львові звістку про смерть світлої пам'яті Любомири Мичковської, членкині 33-го Відділу Союзу Українок Америки. Її у Львові багато людей знало – як палку й жертовну патріотку України, яка волею долі проживала в Америці, у Клівленді, але всім серцем тягнулася до України і майже кожні два роки відвідувала її.

Не мала у Львові родини, але мала широке коло знайомих і приятелів, яке щораз зростало. Всіх приваблювали її інтеліґентність, делікатність і скромність, доброзичливе ставлення до людей. Але найбільше подиву й захоплення викликала її надзвичайна любов до України. Цікавилася всіма сторонами нашого життя, а також нашої історії. Багато знала і невпинно розширювала свої знання, завжди прагнула більше побачити, якнайбільше довідатися.

Об'їздила всю Україну. Відвідувала різні громадські заходи й імпрези, патріотичні й релігійні інституції, місця захоронення славних синів і дочок України, театри й музеї і т. п. І всюди старалася внести свою лепту в добрі справи й починання. Її щедрість і жертовність зворушливі й незабутні. Завжди привозила пожертви на різні конкретні справи та скрупульозно зазначала, від кого ці пожертви.

Це робила і у Львові, і в Чернівцях, куди їздила до родини покійного чоловіка, і в Києві, де познайомилася з видатними особистостями та поважними інституціями.

Пам'ятаємо, як втішилася вона, коли в 2000 році у Києві редакційна колеґія на чолі з Іваном Дзюбою започаткувала видання „Енциклопедії сучасної України" (ЕСУ). Л. Мичковська відвідала цю редакцію в Києві і передплатила 20 комплектів енциклопедії для різних інституцій, яким придасться це у культурно-просвітницькій праці. Зокрема зробила це для Львівської Ліґи Українських Жінок та львівської гімназії „Відродження". З приємністю, беручи в руки том ЕСУ, читаємо таку вклейку: „Шановний читачу! Цей том „Енциклопедії сучасної України" придбаний для твоєї бібліотеки Любовю-Анною Мичковською, яка мешкає в США і дбає про те, аби правдива інформація про історію та сучасність України стала відомою тобі. Редакція ЕСУ".

А скільки добрих справ колишніх дивізійників вона підтримувала! Робила це з особливим респектом в пам'ять свого чоловіка – колишнього дивізійника. Неодноразово робила пожертви для львівської Школи ч. 34, у якій діють три кімнати-музеї: музей дивізії „Галичина", музей о. Маркіяна Шашкевича і музей Митрополита Андрея Шептицького.

З цікавістю знайомилася з працею Інституту Історії Церкви, який досліджував життя Української Греко-Католицької Церкви у підпіллі, і зразу ж зробила свій даток для Інституту. Так само дала пожертву для Українського Католицького Університету. Робила пожертви і на реставрацію собору св. Юра у Львові, і на побудову Патріяршого собору в Києві, і на побудову у Львові пам'ятника Митрополитові Андреєві (який, маємо надію, таки постане у Львові).

Ми, нижче підписані, особливо вдячні Любі за те, що знаючи, які проблеми має Лідія Купчик з виданням своїх книг про видатних осіб УГКЦ та України взагалі, в міру можливости теж допомагала. Словом, постать покійної і вся її діяльність є чудовою ілюстрацією великої любови до України, самовідданої жертовности та правдивого патріотизму української жінки.

Ми цього ніколи не забудемо, шануємо її пам'ять, молимося за її світлу душу та просимо в Господа Бога, щоб і надалі давав Україні таких відданих дочок і синів.

Лідія Купчик,
Ева Щирбан,
Звенислава Карп'як,
Львівська Ліґа Українських Жінок

У світлу пам'ять Анни Бобер

16 червня відійшла у вічність, на 86-му році життя, прекрасна людина, турботлива мама і бабуся, завжди усміхнена і привітна Анна Бобер. Вона народилась на Жовківщині, Львівська область, в сім'ї доброго господаря.

Зростала красунею. Сім'я зазнала тиску від польської, російської і німецької влади. Втікаючи від усіх окупацій, в 1944 році сім'я опинилась в німецькому таборі переміщених осіб, де Анна зустріла Михайла, одружилась з ним, народила сина Богдана.

В 1949 році вся сім'я переїхала до США. Нелегкими були перші роки у „вільному світі". Довелось тяжко і багато працювати, жити ощадливо. Пролетіли роки. Виросли онуки. А. Бобер любили і поважали. Вона була дуже доброю до людей. На кожне Різдво пекла сотні рогаликів та медяників і роздавала їх своїм друзям та сусідам. Теплом свого серця вона пригортала та зігрівала всіх довкола.

Св. п. Анна Бобер

Нехай їй буде світла пам'ять і Царство Небесне!

Люба та Богдан Бобери

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!
Редакція

ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ УПС
„Ті, що греблі рвуть"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього
відійшла на Вічну Ватру в неділю, 4 листопада 2012 року
довголітня членка куреня

св. п.

пл. сен.

Марія Комісар-Равич

народжена 29 жовтня 1906 року.

Пластову присягу склала 29 жовтня 1921 року.
Навчалася в гімназії Сестер Василіянок.
Належала до 2-го куреня УПЮ ім. Марти Борецької.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

Провід Куреня
„Ті, що греблі рвуть"

У глибокому смутку повідомляємо, що вночі,
25 листопада 2012 року в „Українському селі",
Somerset, NJ, на 94-му році життя відійшла у вічність

світлої пам'яті

незабутня паніматка

Олександра Селепина

(дівоче прізвище Сегейда),

народжена в селі Городині на Волині 18 травня 1919 року. Покійна була головою Головної управи Сестрицтва св. Ольги при Українській Православній Церкві в США. Завдяки її працьовитості була видана українською і англійською мовами "Українська енциклопедія для молоді".

Парастас відслужено в середу в похоронному заведенні місцевого погребника Hagan Chamberlain в Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі.

Похоронна відправа відслужена в четвер 29 листопада в Українській православній церкві-пам'ятнику св. Андрія Першозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Тлінні останки поховані на місцевому українському православному цвинтарі.

У глибокому смутку залишилися племінниця Тамара з родиною.

Вічна Їй пам'ять!

В четверту безмежно болючу річницю
відходу у Божу вічність
(2 грудня 2008 р.)
нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька, Дідуся, Шваґра і Вуйка

св. п.

ПЕТРА ВОЗНЯКА

буде відправлена

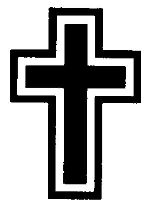
Поминальна Свята Літургія

в суботу, 1 грудня 2012 р.
в Українській католицькій церкві
св. свщм. Йосафата в Трентоні, Н.Дж.

Просимо про молитви за вічний спокій Його душі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ`ЯТЬ!

дружина	- Катерина
донька	- Дарія з мужем Михайлом і дітьми Тарасом і Андрійєм
сини	- Йосиф з дружиною Олею
	- Богдан з дружиною Марійкою і дітьми Стефком і Лярисою

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і громадою, що в неділю, 4 листопада 2012 року,
прийнявши Найсвятійші Тайни, відійшла у вічність
в Торонто, Канада

св. п.

Марія Комісар-Равич

з дому Процик

маґістер фармації

народжена 14 жовтня 1906 року в Розгірчу, повіт Стрий, донька о. Теодора Процика і Марії з Ґеґейчуків.

Була активна в Пласті від 1921 року та в студентській організації „Чорноморе" в Познані. Була членом Українського Лікарського Товариства в Канаді, Ліґи Католицьких Жінок Канади та інших громадських і професійних організацій.

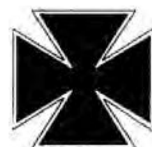
Заличені у глибокому смутку:

брат	- Володимир Процик
братанка	- Мотря Процик з мужем Григорієм і дітьми Стефаном, Галиною і Петрусем
сестрінок	- Юліян Барановський з дружиною Марусею і дітьми Лесею, Лідою, Ребекою і Андрійем з родинами
сестрінки	- Дарія Еліяшевська з мужем Ігорем і донькою Уляною та сином Андрієм з родинами
	- Оленка Романків з синами Ростиком і Юрком
сестрінок	- Богдан Банах з дружиною Танею і доньками Оксаною і Лесею і родиною
кузинка	- Дарія Цибульська з мужем Михайлом і родиною
кузини	- д-р Богдан Медвідський
	- д-р Володимир Медвідський з дружиною Світляною і родиною

Панахида була відправлена 8 листопада 2012 року в похоронному заведенні Cardinal, 92 Annette St., Toronto, Ont., Canada.

Похоронні Відправи відслужено 9 листопада 2012 року в Церкві св. Миколая при 2 Bellwoods Ave., Toronto, Ont., а опісля на цвинтарі Park Lawn, Toronto, Ont., Canada.

Вічна Їй пам'ять!

Товариство кол. Вояків 1-ої УД УНА
у Філядельфії ділиться з побратимами
і громадою сумною вісткою, що
в понеділок, I2 листопада 2012 року
несподівано відійшов у вічність,
проживши 91 літ, наш побратим

св.п.

д-р Іван Святослав Коропецький

народжений 24 червня 1921 року в Струпкові, Івано-Франківська область, Галичина.

Колишній підпоручник Дивізії „Галичина", командир 7-ої сотні, 29-го полку Дивізії.

Освіта: народна школа в Самборі, українська державна гімназія в Станиславові,

Матура у травні 1939 року.

Університет: Friedrich-Alexander Univ., Erlangen, Germany, Diplom-Volkswirt 1950; УВУ, Мюнхен, доктор економіки, 1951; New York University, NY, School of Business Adm., MBA 1957; Columbia University, Ph.D (Economics) 1964; Академік, Національна Академія Наук України, Київ.

Діяльність: Дійсний член УВАН, НТШ-А, співробітник Гарвардського Інституту Українських Студій, Інституту Економіки, НАН України заложив та був президентом Міжнародної Української Економічної Асоціяції.

Праця: банк у Нюарку, 1953-57; senior economist, State of New York, 1957-59

Lecturer: City College, NY, Adelphi University, Notre Dame Univ., research associate, Columbia University 1960-64;

Professor: Temple University, 1964-69

Публікації, українською та англійською мовами: автор 7 книжок, редактор 6 збірників та 2 журналів, автор біля 140 наукових, публіцистичних та інших статей.

Член перших двох Крайових Управ Братства код. Вояків 1-ої УД УНА в США

В суботу, I7 листопада 2012 року, була відправлена Служба Божа і Панахида в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па. Участь з прапором взяли кол. вояки 1-ої УД УНА. Відтак покійний був похований на дивізійній секції на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині пані д-р Наталії, синові Романові та доньці Софії з родинами, складають щиросердечні вислови співчуття

кол. Вояки 1-ої УД УНА у Філядельфії.

Різдвяні вітання 2012/2013

Дорогі читачі!

Привітайте Ваших рідних, друзів та приятелів з Різдвом Христовим і Новим Роком.

Дати святочних видань:

	Новий стиль	Старий стиль
„Свобода“	14 грудня	21 грудня 2012

Спеціяльні ціни на поздоровлення:

1/16	стор.	30 дол.
1/8	стор.	50 дол.
1/4	стор.	100 дол.
1/2	стор.	200 дол.
ціла	стор.	400 дол.

Приймаємо оголошення до 6 грудня 2012 р. – на новий стиль і до 13 грудня – на старий стиль.

У справі оголошень просимо телефонувати

(973) 292-9800, ext. 3040
Fax: (973) 644-9510
E-mail: adukr@optonline.net

Чеки виписувати:
„Svoboda“
2200 Route 10, P.O. Box 280,
Parsippany, NJ 07054.